

Uudisleht

Ilmus punap., esmasp., kesknäd. ja reedel
Toimetus ja kontor: Tallinn, Rataskaevu 9

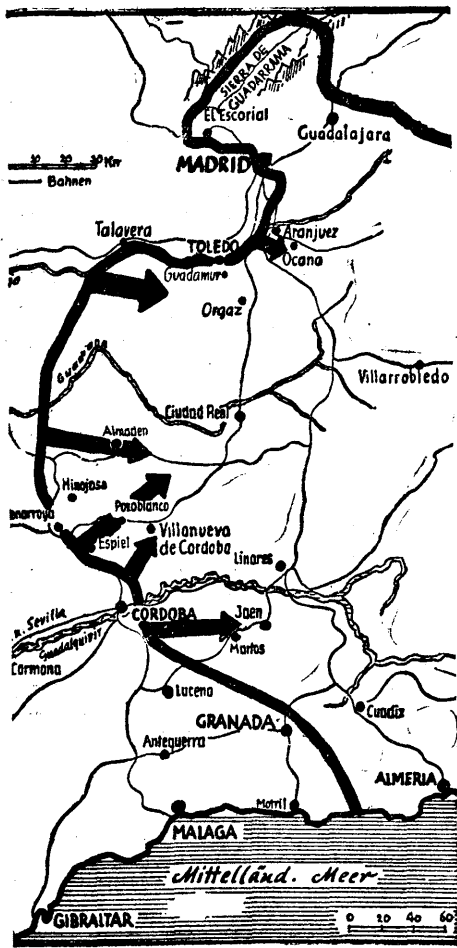
Reedel, 31. märtsil 1939 — Täna 14 lk.

Valencia ja Alicante vallutati

Rahvahulgad tervitasid francolasi valmustatult

Burgos, 31. märtsil. (DNB.) GEN. Sõjateadaanne teeb teatavaks, et francolased vallutasid neljapäeval rea linnu. Nuu hulgas saabusid nad ka Valencia, kus neid rahvahulkade poolt tervitati waimustatult. Piirkond Valenciast lõuna pool on nüüd täielikult puhastatud ja Madrid-Valencia tee on kindlustatud. Valencia sektori teatatakse 3500 wangi ja rikkalikult sõjasaagist. Andalusia frondil wallutati samuti hulk kohti, nii Gnadix, Ubeda ja Baza.

Jdafrondil wallutati Alicante. Madridi ümbrus on täielikult francolaste wõimuses; tähtsamalt kohtadest, mis wallutati, wõiks nimetada Colmenar ja Biejo.

Francolaste rinne, mis paari päewa eest alustas wiimastele walitjuse linnadele pealetungi

Alicante, 31. märtsil. (DNB.) GEN. Franco sõjalaewastiku ühused jõudsid neljapäeval pärastlõunat Alicanteesse. Sõjaväeosad maabusid otsekohe ja marsšisid tihedate spaleeride wahelt röömuühiste saatel pidulikult ehitatud linna. Seejärel toimus suur wabastamise teadaandeteremoonia. Sadam on täielikult francolaste poolt üle wõetud. Kõik sadamas wiibawad laewad on heiskanud lipud.

Juudi põgenike kisa lennuväljal

Ahwardasid endid lennukist alla heita, kui neid Inglismaalt wälja saadetakse

London, 31. märtsil. GEN. (Menter.) Crophoni lennuväljal oli neljapäeval imestuswäärseid sseene, kui püüti saata tagasi 12 wälismaalast, kes enamasti olid juudi põgenikud Tšehhoslowakkiaist, nende hulgas üks naine.

Põgenikud olid saanud eelmisel päeval Taani kiirelennukil Warsawist. Neile ei lubatud aga jääda Inglismaale. Pärast seda, kui nad olid ametlike poolt suure waelwaga toimetatud lennukile, hakkasid nad karjuma ja ahwardasid end lennukist wälja wistata niipea, kui see tõusis õhku. Selle tagajärjel piloot keeldus startimast, wõttes arwesse reisijate hüsteerilist meeleolu.

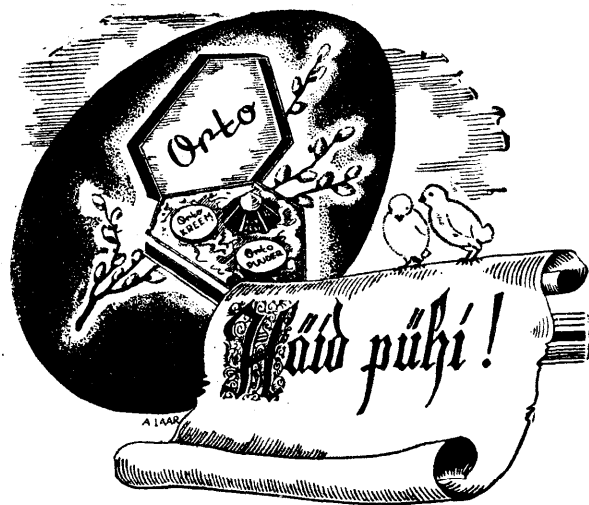
Lõpuks ametnikud otsustasid jätta põgenikud üles ja saata nad tagasi rongiga.

Beck ka Pariisi

Pariis, 31. märtsil. (Savas.) GEN. Arwatakse teadwat, et wälisminister Bonnet on kutsunud Poola wälisministri Becki tema Londoni-külasärgu puhul ka Pariisi. Beck on oma Prantsuse kolleegi kutse põhimõtteliselt wastu wõtnud, kuid see toimuks teisel ajal kui tema Londoni-külasärg.

Pommiplahwatusi Inglismaal

London, 31. märtsil. (DNB.) GEN. Sõl wastu reedet oli Inglismaal jälle kolm pommiplahwatust. Birminghamis plahwatas ühes korteris pomm, wigastades maja. Liverpoolis toimus plahwatus peatänawal, purustades peagu täielikult ühe äri. Comentryst lasti õhku benjiinijaam. Politsei oletab, et on jällegi tegu Xiri rahwuslastega.

Kinkige sarmi ja rōkkawat naeru!

Kevadpühiks:

Munalakke ja värve
Toredaid laste mänguasju
Kosmeetikakaupu rikkalikus valikus
Pühiks nägusaid kinkekarpe ja -korkikesi

ORTO KAUPLUSED

Tallinnas, V. Karja 1 ja Narva mnt. 19

Äge kallaletung Ungarile

Slowakkia propagandailema raadiokõne. — Kõllastamatu Ungari kohtlewat vähemusrahwusi halwasti

Bratislava, 31. märtsil. (Savas.) Slowakkia propagandailema Sano Maas tungis oma raadiokõnes ägedasti kallale Ungarile. Ta ütles, et selles riigis, kus elab 750.000 sakslast, 550.000 slowakki, 500.000 rutenlast, 40.000 kroaati ja 10.000 rumeenlast, nad kõik kannatawad suuremat ülekohut kui ükski teine vähemusrahwus mingis teises riigis. Kõllastamatul Ungaril olewat rohke vähemusrahwusi ja ta pidawat neid halwemas seisukorras kui ükski teine riik Euroopas.

Slowakkia loob suhteid Francoga

Bratislava, 31. märtsil. (Savas.) Slowakkia peaminister Tiso saatis neljapäeval kindral Francole järgmise telegrammi: Slowakkia rahwas jälgib imetlusel ja ümmpaatiaga Hispaania rahwa tangelaslikku wõitlust ilmapilgul, kus Teie armee astus wõitjana Hispaania pealinna ja kus rahwusliku Hispaania waim triumfeerib bolshewismi purustawate jõudude üle. Slowakkia rahwas soovib Teie Etstfellentile ja Teie imetluswäärsele rahwale, et wõit oleks täielik ja kindlustatud kauaks ajaks.

I. Wettik IRMil segakoori juhiks

Tallinna Rootimoorsoo Muusika Ühingu segakoor on juunud helilooja E. Nawa ajamele meels koorijuhiks palunud I. Wettiku.

Uue kummiwabriku põhikiri kinnitamisel

Majandusministeeriumis on praegu läbiwaatamisel uue kummiwabriku asutajate poolt esitatud põhikiri kummiwabriku ehitamiseks wastawa aktiwaltsuse loomisest. Põhikirja esitamist majandusministri kinnitamiseks on oodata lähemal ajal.

Uus kummiwabrik tuleks ehitamisele, nagu see majandusministeeriumi tingimused ette nähtud, Pärnusse.

Tööliskoja sektiioonide koosolekud

Eelolewa nädala esmaspäewal ja teisel päewal tulewad toitu Maatööliste ja Wäite- maapidajate Noja sektiioonide koosolekud. Maatööliste sektiiooni koosolek peetakse esmaspäewal ja seal on tähtsamalt päewakorrapunkti eelolewa aasta tegevustawa koosamine ja maatöölise ellu puutuwate küsimuste arutamine.

Wäitemaapidajate sektiiooni koosolekul wõetakse peale tegevustawa arutamine meel põhjalikumale fõlumisele tõnaretamise küsimusele.

Mõlemil koosolekul tõnelewad loia nõumid G. A. bel ja konsulent J. H. no. Koosolekud algawad kell 11 hommikul.

Tedresan

Kreem
Seep

tedretähtede
vastu!

A.-S. prov. J. LILL

Võidujooks abielusadamasse

Omapärane spordivõistlus kaasavaraküttide vahel. — Kes saab värsket loteriimiljonäri abikajakaks? — Ameerikalik mehevalik Tallinnas

Klassiloterii loomisest möödunud nädalal langes peavõit 35 000 kr. piletile nr. 46 939. See piletil oli müügil Pärnus, Narvas ja Tapal, kuid saadeti tagasi, kuna selle lehtmüügikohast ostis prl. Karin Tuiß, kes elab Tallinnas, Ploatina tän. nr 37—5 ja töötab ühes kohalikus küttes joonestajana.

Õhtises ühes õnnelikult võitja ta tagasihoidlikus kodus, milleks on moodne ühekoaline korter maja kolmandal korral, avas helistamise peale uhtse õnnelik võitja ise naerataval näol.

— Kas preili Tuiß?
— Seda küll, kuid kellega mul on au?
— Olen lehemees ja tuln teid juure õnne puhul õnnitlema ning tšipake usutlenu.
— Mii. See on tore. Nii väin juba,

Karin Tuiß

SCHWARZKOPF Ekstra
SEEBITA NING LEELISETA SHAMPOON.

Seep ning leelis

on Tele juuste suurimad vaenlased. Võtke see-
pärast juuste pesemiseks
leeliseta ning seebita
Schwarzkopf - Schaum-
poni, Schwarzkopf Ek-
stra-Blond - erishampoo
blondlindele. Tumedapärast juuste pesemiseks
tele juustele — Schwarz-
kopf Ekstra-Mahe. Saa-
daval pakides 45 s.
ning vedelikuna 2 Kr.
3.—, Kr. 1.80 ja 75.
Lab. S. Schneider, Tallinn

et jälle mõni kosi lane. Palun, as-
tuge fiske!

— Täna. Kas siis juba nii palju
neid kosi laseid käib, et igat külastatavat kosi laseks
peate?

— Di, nendega on päris häda —
muud enam ei kuule kui abieluettepane-
kuid. Meid tuleb nüüd juuronaliselt
telefoniliselt ja eriti rohkesti kirja teel.
Posteljon juba pahandab kirjade hulga
pärast ja kui neile kõigile vastata, siis
peaksin küll paljama erakretäri.

Et jeda kõike vältida olen otsustanud
selle küsimuse lahendada ameerikalikult —
sportliku võistluse kaudu. Kes võidab
võistluse, sellelega olen nõus abielluma.

Võistlus toimub kolmel alal: 200
meetri jooks, kaugushüpe ja
tõstmise. Võistlusest võidab võtta
osa vaid need, kes pole varemalt võt-
nud osa avalikest sportlikest võistlustest.

Võistlused toimuvad:
200 meetri jooks — homme
hommikul kell 7.45 Lõunade väljakul.
Start on Balti jaama juures.

Kaugushüpe toimub päeval kell
3.30 Galgi pargis. Võistlusest võidab
võtta osa ainult need, kes teinud kaasa
hommikuse võidujooksu.

Tõstmise võistlused on õhtul
kell 6 Kalloni aias. Siin on ühtlasi ka
võistluse finaali, kus võitjate poolt
selgitatakse paremus järjekord ühtvõist-
lustel saadud punktide järgi ning kuulutatakse
välja esikohale tulnuga minu
kõhkus.

Võistluse üldkorraldajaks olen kut-
nud tuntud Ungari sporditegelase
Eutan Mjani, kes juhustlikult viibib
Eestis läbisõidul, kuna võitjateks on
Soome sporditöötajad Alan Kirpanen
ja Ugo Claep.

— Kas te sellega oma kasi kandidaate
ei solva ega hoopis ära ei hirmuta?

— Olen moodse maadega naine, kes
ei pelga ise avalikkuse ees ja seepärast
tahan, et ka minu tulevane mees
oleks samuti julge. Pealegi leian, et see
on mul ainuõige tee, kuidas leida sellest
juurest hulga õiget meest.

— Soovin teile õnneliku valikut!

— Täna. Loodan rõõmsat jälle-
nägemist homme hommikul kell 7.45.
Ärge unustage, et võistluse registreeri-
mine on meelend tundi enne võistluse
algust!

Mis saab bussiliinidest?

Tallinna „omnibusejõu“ on riigiko-
hus langetanud oma otsuse, millega om-
nibusejõu ülevõtmise asjus linn jäi
õiguse. Mida kavatseb kumbki pool nüüd
edasi?

Linna ettevõtete osakonna juhataja,
linnandunik E. Sihvori tähendab, et
linn ei kavatse jätta kogu kogu linna
omnibusejõu asuda üle võtma. Seda ei
luba juba linna praegune omnibusejõu.
Ettevõtmistööd selleks on kestnud aga
kogu aeg ja need võivad nüüd alata jüs-
temaotiliselt.

D.ii. „Mootori“ dir. M. Kere-
arvab, et lohtuotusega linn on saanud
õiguse linna ülevõtmiseks, kuid sellega
pole lahendatud kõik põhimõttelised kü-
simused. Linna omnibuse arw on veel
väike. Liiklemisnõuete täielik
raks rahuldamiseks jätaks
Tallinnas tööd rohkem, kui
need kaks ettevõtet jeda suu-
daksid teha. Kõige otstarbekohasema
lahenduse nendes küsimustes võivad
tuua omavahelised kokkulepped.

Politsei protokolle

Varastati pump ja riided

Kurik „Linda“ mehaanik Heino Olli
avaldas politseile, et nimetatud laevast on
varastatud laevale kuuluv joogivee pump
ja meestele kuuluvad kaks paari „dunki“
riideid ja üks „dunki“ pintšak. Varastatud
asjade koguvääratus on 34 krooni.

Antode kottupõrge

Eile portajid Riivalaia ja Kentmanni tä-
navate otja kohal kottu sõiduauto nr. A-950
ja veoauto nr. A-402. Sõiduauto juhtis
Pärnu mnt. 31-2 elune Woldegar Juss
ja veoautot Gustav Genjal, kes elab
Siinamäe t. 25—9.

Kottupõrkest muutusid mõlemad sõidutid
liiklemisvõimetuks. Õnnetustega õnnetusi ei
olnud.

Autokõhviidistatavad teineteist ettemaa-
tamata sõidus. Mõlemad autokõhviidid olid kai-
nes olekus ja omavahel vastatav sõidulood.
Politsei alustas sõidutase selgitamiseks
juurdust.

Eesti tutvustamine Ameerikas

Wäitekiri Columbia ülikoolis Nõukoode Wene kirjanduse mõjust
Eesti kirjandusele. — Labajalavalis kunstjäl

Eile selgitas pr. E. Jundas aja-
kirjanikele Eesti esinemist San Francisco
maailmanäitusel ja oma tööst Eesti nime
propageerimisel Ameerikas.

Pr. E. Jundas toonitas, et „Eesti
küla“ esinemine San Francisco näitusel
on täiel määral erakordne. Riikliku
toetust selleks pole saadud ega vajagi.

Küla ehitamist on toetanud 75.000
dollariga tundesataks jääda sootvini
Ameerika miljonär,

Kes sel juhul, kui ettevõtte lõpeb kahjuga,
oma laenu täielikult tagasi ei nõua. Näi-
tuse fiskelehted aga määratakse stipen-
diumiks neile Ameerikas elustavale
eestlannadele, kes soovitavad sõita kodu-
maale õppima kodukäsitööd, ja Eesti
noormeestele, kes tahavad end Ameerikas
täiendada tehnilisel alal.

Oma tööst Eesti nime tutvustamisel
Ameerikas kõneleb pr. E. Jundas mõn-
dagi huvitavat. Ameeriklastes tähele-
pantu aratamiseks peab pakkuma midagi
erakordset. Pr. E. Jundas jutustab,
kuidas Chicago maailmanäitusel on jün-
nitanud suurt furoori, kui ta

kunstjäl koos iluvõistlusega „Armas
Augustini“ helide saatel on tantsi-
nud labajala valssi.

Eesti rahvapärimuste ja laulude kohta pr. E.
Jundas on annud seletusi New Yorgi
ringhäälingus.

Praegu pr. E. Jundas peab Columbia
ülikoolis mitmekuuliseid loenguid.

Columbia ülikoolis pr. E. Jundas
on teinud ka oma doktoritöö, teemal:
„Nõukoode Wene kirjanduse mõju
Eesti kirjandusele“.

Wäitekirjas on pr. E. Jundas käsitanud
Eesti kirjandusest J. Tamme ja M. G.
Tammisaare, ning wäitekirja
katsmise eest saanud dok-
tori-kraadi.

17-aastase tütarlapse surm Waiwaras

30. märtil anti ametivõimudele teada,
et Waiwara wallas Reidipõllu külas on
äkki jurnud Wilma Sibene, 17 a. vana,
kes ei olnud haige. Surma põhjuse sel-
gitamiseks alustati juurdust.

Raadio

* tähendab heliplaadi-
saadet.

REEDEL, 31. märtsil:
17.00 Soome keel ja
Meyerbeeri helindeid*.
17.30 Akordioniorkester*.
17.45 Põllumajanduslik
saade ja tangosid*.
18.10 Lemmiklugusid ja
laule. — 18.40 Päevauudi-
sed. — 19.10 Soololaule.
Artur Rinne (bariton). —
19.30 Eesti keel. — 19.50
Sisepoliitiline vestlus — Il-
mar Raudma. — 20.05 IX
sümfooniakontsert. — 22.00
Päevauudised ja sporditae-
ted. — 22.10 Hommik, lü-
na ja õhtu*.

LAUPÄEVAL, 1. aprillil:
7.00 Aratusmäng. — 7.20
Päevauudised. — 7.30 Hom-
mikukontsert*. — 8.35 Pe-
renaiste. — 17.00 RR or-
kester. — 17.50 Siseminis-
ter R. Veermäe sõnavõtt
valdade reformi kehtima
hakkamise puhul. — 18.10
Noorte. — 18.40 Päeva-
udised. — 19.10 Saate-
kava-vestlus. — 19.25 Cor-
so-trio ja Aarne Viisimaa
(tenor). — 21.15 Vanu
tantsulugusid. — 22.00 Päe-
vauudised ja sporditeated.
— 22.10 Tantsumuusikat
„Gloria“.

PÜHAPÄEVAL, 2. aprillil:
8.00 Aratusmäng. — 8.20
Põllumajanduslik saade. —
8.45 Hommikukontsert (He-
lipl.). — 12.00 Sümfoonia-

kontsert (Helipl.). — 13.10
Miliza Korjus laulab tant-
sulaule (Helipl.). — 13.35
Peatükke populaarteaduslik-
kest raamatutest. — 14.00
Lõunamuusikat (Hpl.). —
17.00 Lemmikhelindite-kon-
sert (XI). — 18.00 Loeng:
Harju vabadusvõitlus. —
18.20 Viulikunstnik Unga-
rist. — 18.50 Päevauudised.
— 19.05 Teatri-saade. —
19.25 Vanu tantsulugusid.
— 20.05 Loeb Hugo Laur.
— 20.30 Koori- ja harfi-
kontsert. Kaastegevad:
Tallinna Naislaulu Seltsi
koor, juhatab Gustav Erne-
saks, ja Silvia Tobias (harf).
— 21.10 Eesti helitöid. RR
orkester. — 22.00 Päeva-
udised ja sporditeated. —
22.15 Tantsumuusikat (He-
lipl.).

„Eesti Draamateater“ saab Eesti moodsama teatrihoone

Hoones leiab peavarju ka teatrifool. —
Teatri-fohvit ja restoran juurdeehi-
tus. — Harjupoikontor teatrimaja

Endise Saksa teatri Eesti Draamateatri
walbusest minemise ühenduse on asutud
walmistama plaane hoone ümberhitamiseks.
Hoone omandamise eel teebministreeriumi
arhitektid A. Jürvetson ja E. Reja
koostasid esialgse projekti. Nüüd on samade
arhitektide poolt koostatud uus projekt, mis
ühjootes ka wõetate ümberhitamisel alu-
sels.

Selle projekti järgi ehituse praeguses as-
tuleb

laendamisega lawa, samuti
jalutusrumid.
Kastataste mõned trepid ja koiad, awarabes
nenbe arwel garberoo. Saalis wä-
hendataste istekohtade arwu
praeguselt 700-ist umbes 600-le,
mis teatri nõuetele täiesti wõetab. Kastata-
ste ülemised rõhud, mis praegugi tegelikult
leiatwad wähe kasutamist.

Juurdeehitatavas hoonesas leiatwad aset
teatri bürooruumid, mis teatrifooli
ruumid, bürood, klassi- ja harjutusrum-
mid.

Postipeawalitus on awaldanud soowi, et
hoone nude ofasse leitatse
peawarju ka harjupoik-
torile,

mis peabokontori koormatuse tõttu lähemal
ajal tahetate ellu kutsuda. Projekti koosta-
jad leiatwad, et harjupoikontori mahutamise
wõimalused tiidhoones on olemas, ning pro-
jektis warutakse selle tarwis wõetawad ruu-
mid.

Sellesse hoonesasse mahutatakse ka
teatri restoran ja fohvit. Eriti
moodne ja awar tuleks wiimane, mille tar-
wis ruumid on ette nähtud kahel majakorral.

1. klassi loosimine lõppes Wõitude wäljajamine algab 4. aprillil

Eile lõppes 8. klassiloterii 1. klassi loo-
simine, mis kestis kaks päewa. Eile päewa
suuremaks wõitjaks oli 5000 fr., millele li-
tandus 10 000 fr. suurne preemia. 15 000-
kroonine wõit langes piletile nr. 6927 si-
nisele wärwile. Pilet oli müügil Tallinnas
G. Schel ja Ko pangas. Seal leetatate,
et wõitjaks on kaks eestlase Tallinna
kohaniku.

Meie lehe eelmises numbris märkimata
suuremaks wõitjast andisid loositattad need
järgmised:

5000 fr. + 10000 fr. — 6927 sinine
7000 fr. — 8823 punane
3000 fr. — 10804 kollane
1000 fr. — 31010 roheline
1000 fr. — 49634 sinine
1000 fr. — 666 punane
1000 fr. — 11596 punane
1000 fr. — 26075 sinine
1000 fr. — 40432 kollane
1000 fr. — 49097 sinine
1000 fr. — 53885 punane.

Kodumaine ringvaade

Moodne meierei kawatsetakse ehitada Tar-
tus. See peaks aastas läbi töötama kuni
15 milj. kg piima, mis kõik kawatsetakse eks-
porteerida.

Julius Grünthal, haridusministreeriumi
foolide peainspektor, furi eile Tallinnas Era-
haiglas 49 aasta wanuses. Surma põhjus-
tas raste füüdemahaus.

Eesti-Läti tollihoodustusteta imporkon-
tingendi tekit parafeeriti eile Tallinnas
wälistministreeriumis.

Wenelased selgitawad „Eheliustineti“
päästmise wõimalust. Eile saabusid Tallinna
3 wenelast, kes asusid selgitama poolseks
murdunud Wene laewa „Eheliustineti“
wraaki ja laadungi päästmise wõimalust.

Neljapäeval lõppenud turismindukoogu
foosolekil olid arutusele eeltoode tegemise
wõimalused olümpiaturis: wõistlusteks.

Välismaalt lühidalt

„Staalit ei jää wangiks Wähemeres“, üt-
les Mussolini eile Sofengas peetud kõnes.

Rogu Poola ajakirjanikus annab suurt
tähtsust wälisministri Bedi eelseiswale küla-
käigule Londonisse.

Piiramis-fuforfe Madridis kuulutati
välja sealse sõjawäeliste kuberneri poolt.

Jaan Laanemets maeti

Kolmapäewa pealelõunal toimus töõdne-
hufel surma saanud Jaan Laanemetsi ja
wiimsele puhkemaale jängitamine. Vihtne
firt toodi Tõnismäelt, Tallinna ühispaia-
kassa haigla kabiinist, Kaarli kirikusse. Seal
pidas matustetaluse õpetaja Soomre, rääki-
des liigutawate sõnadega inimesi aegajalt ta-
batatest rasketest saatustelõõdest ja julgus-
tades omaeldest neist üle saama.

Remahpälte, mis juba päris loojalt elule
tärkawat loodust paitas, tõmbus kui leina-
mürgis pilwe taha, kui furt rong hakkas
firtust lihtuma Rahumäe talmistu poole.

Õhtuhoidetus jängitati õnnetut surma
saanud töõmees Rahumäe mauda.

Töölise söögikulu kuus 17 krooni

Korterile kuulub 17 prots. sissetulekust. — Eesti tööline karskem kui teised kodanikud? — Ilma kõrwaltööta ei saa läbi. — 206 töölisleibkonna uurimise tulemusi

Müügi statistika keskbüroo poolt korraldatud eriuurimus tööstustöölise leibkondade majapidamise kohta pakub teatud ülevaatliku pildi ühe osa meie tööliskonna elustajatest ning sotsiaalsest olukorrast. Uurimus on teostatud 206 töölisleibkonna juures.

Töölisleibkonna keskmiseks sissetulekuks kuus on 81 krooni, madalaimaks 54 krooni. Viimast summat mõiks esitatud uurimismaterjali alusel lugeda eesti tööliste elutaset iseloomustavaks. Tähelepanem on märkida, et

Eesti töölised ei suuda ma eluvaradega rahuldada ainult tavalise teenistustajaga peatöökohas, vaid teostavad väga palju ka kõrval- töid.

Kõrwaltöö teeb sissetulekust välja üm- marguseft 30 protsenti.

Töölisleibkondade kulu- ja sissetulek- des saab pildi sellest, kuidas elab meie tööline, misjuures on ta elutarded j. m.

Toitlus

Suurem osa sissetulekust kulub toit- lusele. Toitluse kulu moodustab ligi 42 prots. üldkuludest või arvukselt 47 kr 14 senti ühe leibkonna eht

17 kr. 14 senti ühe täistoidustatu kohta.

Toitluskuludele tuleks juurde lisada veel ka väike osa korterikuludest, nimelt juu- pistete naol. Ühe töölisleibkonna kohta kogu alkoholi- ja suitsetamiskulud on arvestatud kuus 4 kr. 42 f.

Seetõttu selgub, et suitsetamise peale läheb töölistel rohkem raha kui alkoholile.

Alkoholikulud ühki on kuus 1 kr. 88 senti.

Keskmiselt tuleb meil täis- kasvanute kohta üle riigi kuus kulu- ja sissetulek peale 2 kr. 23 senti. Siit mõiks järeldada, et töölised meil tarvitavad alkoholi vä- hem kui teised kodanikud. Kas see tege- likult nii, on raske öelda. Tegapäeva- ses elus paistab siiski, et alkoholitarti- tus töölise hulgas ei ole just väike. Kuna esitatud andmed käivad ainult 206 töölisleibkonna kohta, näib, et arvesta- mise alla on sattunud eeskätt tagasihoid- likuma alkoholitartitusega töölise pere. Mõimalik ka, et andmete esitamine töö- liste poolt ei ole küllalt täpne.

Esitatud uurimuse andmete najal peaks aga oletama, et Eesti tööline on karskem kui teised kodanikud.

Korteri

Korterikulud moodustavad ligi 17 prots. kogu kulu- ja sissetulekust. Ühele ühik- ains 12 protsenti. Meil on olemas osa jää- korteri korrashoiuks, puhastuseks jne. Summatavana selgub, et korterikulu ei kasva mitte vastavalt töölise jõukuse ajnele vaid vastupidi. Jõukamad töö- lised omavad oma paljaga kõrrelde- odavamaid kortereid kui vähemad.

Seemastu korterikulu- ja sissetulek- kulu on jõukamail tunduvalt kõrge- mad. Korterikulu ühe täiskasvanu- töölise kohta kõigub 2 kr. 85 f. kuni 9 kr. 68 sentini.

Riiet ja jalanõud

Riietuse — riietus ja jalanõud — moodustavad 15 protsenti töölise üld- kuludest ehk 17 kr. 34 senti leibkonna kohta. Kui arvata riietusele kuludele juurde ka puhastus, tõuseb kulu- ja sissetulek- kulu ligi 2 prots., seega kuus kokku 19 kr. 35 sentile. Töölise jõukuse juurene- misega koos suurenevad kõige enam riietuskulud. Sellest saab järeldada, et oma välimuse poolest töö- line tahab võimalikult teistega kaasa sammuda.

Arstiabi — või tervishoiukulud moodustavad töölisleibkonna kulu- arvesti õige tihkuse osa — nimelt 3 prots. või 3 kr. 36 f. leibkonna kohta.

Wiljandi Vtööri- ja Meinetheaste

O.-ü. „ALKO“

uudisfordid

Ronjak „KALEV“ ja Põldmarja liköör

Elindus ja ladu

A.-s. Kaubamaja „ESTIRA“

Tallinn, G. Karia 20/12, telef 447-67.

Päästeselts avaldas protesti

Sõlmitud päästelepingu ülesütlemine — harukordne juhus meie mereasjanduse ajaloos

Venelased alustavad ise laadungi päästmist

Kolmapäeval venelased võtamatult ütleksid üles lepingu Balti Päästeseltsiga „Eiheljustine“ päästmise asjus. Tõlkinud olukorda käis selgitamas Balti Pääste- seltsi direktor weeteedetalituse dir. ins. G. A. W. K. le. Balti Päästeseltsi awal- das venelaste selle sammuga vastu protesti ja palus weeteedetalituseft kaasabi oma õiguste kaitses sõlmitud lepingu alusel.

Nagu Balti Päästeseltsist meile seleta- taks, selts tahab venelaste- lte kindlasti nõuda sõl- mitud lepingu täitmist. Pääs- teselts ei astu sellest otsest ühenduse- menelastega, vaid esitab oma nõudmised ametlike merendusajutuste kaudu. Wi- mastest poolt on Päästeseltsile kaasabi lubatud.

Oluford, kus raske avarii läbi teinud laewa juht liikkab tagasi päästelaevade abi ja peale selle kahtestab laewa pääst- mists sõlmitud lepingu, on meie merendusajaloos täiesti harukordne.

Sarnaseid juhuiseid on olnud ainult ühikuid ja wanematel ja suurematel wä- lismaa päästeseltsidel.

Bratipooled madalikel olid täna hommikul endises seisukorras. Wõõri- poole seisukord, mis jäi peatumata Uue- madalal, on muutunud hädasõlmumaks

seetõttu, et lained on purustanud wah- seina ja wesi uhtunud purunenud seina- kaudu osa laadungit merre. Eile õhtul sõitis wrakipoolte juure Wene jää- murdja „Ottjäär“, ning täna hommikul wara läks jäämurdjalt meeskond wra- kile. Arwatavasti

hakatatakse tegema eeldid laadungi ümberlaadimisele asumiseks. Jm on päästetöödeks täna soodne.

Kirikumeeste tüli jüveneb

„Eesti Kiriku“ müümine kirikus keelati!

Möödunud pühapäeval on Saani ki- ritus waimuliku kirjanduse laualt keela- tud ära ew. luteriusu kiriku ametliku häälekandja „Eesti Kiriku“ müüma- numbri müümine. Wastawa korralduse on teinud üks koguduse õpetajaid. Keelu põhjuseks olewat „Eesti Kirikus“ ilmu- nud artikkel usuelu alustest.

Kestvaimat pühaderõõmu

valmistab lastele wäär- tuslik ja kaunis raamat!

Värviküllaseimaid pilte ja lõbusaimat lugemist leiavad lapsed pildiraamatute sarjast

KULDNE KODU

21 teost, nende seas eriti kevadpühadekohased

TIBUKE 55 s. MUNA 55 s. SUUR AHHIND 70 s.

Have maalimisraamatud:

VÄRVIN JA ÕPIN

HOIA OMA TERVIST! HAKKAME MÄNGIMA!
APPL, UPUN! PESE ENNAST!
LÄHEME JALUTAMA! KÜLL ON KENA KELGUGA...
TULI LAHTI! AUTO TULEB!

Käesoleval nädalal ilmuvad:

KUHU TERE JAI? KURNAU-U! VERI JOOKSEB!
Hind à 35 senti.

Igale mitmevärvilisele pildile järgneb neis raamatuis kontuur- pilt, mida lastel endil tuleb värvidega kaunistada. Pildipaard sisaldavad ühiseid elemente, kuid esemete paigutused, tegelaste ilme, välimus ja asendid on erinevad. See moodus kasvatab lastes iseseisvat mõtlemist, endaalgatust ja leidlikkust ning mõjub arendavalt nende fantaasiale.

Kõrgeväärtuslikud sarjad 6—13 aastastele:

TARGAD TÄHED

15 raamatut. Haarav sisu. 178 mitmevärvilist pilti. Sarja hind kohemaksetavas rahas Kr. 17.—

LOODUSE LASTERAAMAT:

I sari — 20 raamatut. Hind Kr. 22.50.

II sari — 15 raamatut. Hind Kr. 16.—

K.-Ü. „LOODUS“

Tartu, Ülikooli 18, tel. 4-35
Tallinn, Kinga 6, tel. 411-92
Posti jooksev arve nr. 2055

Poolale antakse kaitseks tagatise

Täna Inglise valituse koosolek. — Chamberlain kawatseb esi- neda selge hoiatusega Sakjamaale. — Briti astub vastu igale uuele agresjiivsele aktile

London, 31. märtsil. EDA. Ren- ter kuulab, et kabineeti koosolek peetakse reedel enne lõunat. Sellel koosolekul tu- leb lõplikul kujul wastuvõtmisele pea- minister Chamberlaini teadaanne, mil- lega ta arwatavasti esineb alamkojas kell 11 (kohalik aeg).

Mitmete lehtede diplomaatlikud kor- respondendid arwawad teadwat, et Suur-Britannia ja Prantsusmaa anna- wad tagatise kaitsta Poolat prowotseeri- mata kallaletungi vastu. „Daily Tele- graph“ teatab, et Chamberlaini kawatseb esineda selge hoiatusega Sakjamaale, et Suur-Britannia astub kõigi abinõudega, mis on tema võimuses, vastu igale uuele agresjiivsele aktile Euroopas. „Daily Herald“ ja „Daily Express“ kinnitawad, et Suur-Britannia ja Prant- susmaa annawad Poolale tagatise kaitsta

teda riinaku korral. „Daily Herald“ si- tab, et mainitud kolm riiki on jõudnud kokkuleppele, mille järele igahelce, kes neist langeb kallaletungi ohwriks, astu- wad abiks teised kaks riiki.

Inglaste julgeolek Hiinas hädas- ohus

Shanghai, 31. märtsil. (Sender.) EDA. Propagandakampaania, mis on sihtitud Suur-Britannia vastu, on nüüd jaapanlaste poolt okupeeritud maa ala- del mõnude laualatustliku fuju. Karde- taks juba ühegi inglase isikliku julge- oleku pärast. Väliskirjasaatjaid, kes külastajid Naankingi sealse me walituse aastapäewa puhul, hoiatati minemast mitkjaile ilma jaapanlastest kaatja- teta.

Väljavaateid briketi ekspordiks

Uue kütteaine — turbabriketi — turu- lelasnusega ühenduses on aktiaaleks „Eesti Turbatööstus“ saanud välis- firmadelt juba mõningaid järelepärimisi ja ettepanekuid briketi ekspordiks. Esi- algul mõidakse välja saata aga ainult proovikaupa, kuna wabrik filmabilgul töötab kahe wahetusega normaalse kalme wahetuse ajamel, ning juudab waevalt täita siseturu nõudeid.

Kõlme wahetusega loodetakse tööd alustada aprillikuu lõpupäewil. Praegu toodab wabrik umbes 100 tonni briketi päewas.

Briketi kui kütteainega on tarmitajas- fond jäänud jeni täiesti rahule. Müu- dub, et edaspidi tahab briketifabrikate üle minna ka rida suuremaid tehaseid.

Ehitusseadus mõeti vastu

Müügilokkogu wõttis eile lõplikult vastu ehitusseaduse. Seadus 1. lugemisel peetud kõne-õhtu järeldada, et rahwariigis- tas- hab näha eelnõus rea mündatut, mille tule- munena arwati, et eelnõu rändab ühe- misjoni tagasi.

Teisel lugemisel tehti tül paar olulise- parandusettepanekut, kuid need lätsi tagasi. Seejärel mõeti seadus kahe lugemise- lise- lusest vastu.

Pööripäev vallaomavalitsuse kujunemisloos

**Uuenenud vallaomavalitsus uutest piirides
ja uute juhtidega**

Kui homme, 1. aprillil 1939 a. teostub meil vallapiiride ülemaaline muutmine vabariigi presidendi 8. okt. 1938. a. otsuse kohaselt, siis see sündmus tähistab lõpp-sammu meie vallaomavalitsuse üldises reformis: homme saab uus välise kuju, uued piirid see sisuliselt põhjalikult uuendatud vallaomavalitsus, mis loodi juba 7. apr. 1937 a. riigivanema poolt dekreedina antud vallaseadusega.

Vallapiiride kujunemine Eestis on sajandite jooksul tihedas seoses olnud mõisapiirkondade tekkimisega ja väljarenemisega, sest vallakogukonnad elustusid ühesti üksikute mõisade ulatuses. Kuidas aga aegade jooksul mõisad olid moodustunud, kuidas neid osteti kokku või lahutati, tükeldades pärijate vahel, vahetades ja müües tervelt või osade kaupa, mängides maha kaartidega külade kui ka talude viisi, suurendades talumaade arvet jne., sellest võib Eesti agraarajalugu kummalisi lugusid jutustada. Igatahes mõisad olid kujundanud mingeid tervikuid, vaid enamuse koosseisid paljudest latusseisvatest tükkidest. Iseloomustavaima näite selle kohta võib tuua Saaremaal, kus veel keisrinna Katariina II ajal XVIII sajandi teisel poolel jaalsed 75 eramõisa koosseisid 20257 eraldiasetsevast tükist ja ka siis, kui piiride reguleerimise järele teostus suur mõisamaade kokkuliitmine vahetamise teel, jäid need 75 mõisa ikkagi veel 173 latusolevasse tükki! Kuna sarnane maa-alaline killunemine esines ülemaalselt, kuigi mujal vähemal määral, siis meie kogukondlikud allüksused — vallad oma algkujus said mõisade järele samasugused ebamäärased ja nii pindalalt kui ka rahvaarvult väga ebatasased piirid ning ei ole neist vabanenud senini, kuigi sellekohaseid taotlusi on olnud.

Juba vene ajal teostati paar ülemaalist vallapiiride reformi, nimelt 1866 a. vallaseaduse elluviimisel ja 1890 a. paiku talurahvaasjade komissaride ametisse astumise järgi.

Nende veneaegsete vallapiiride korraldamise tagajärjel vähenes tunduvalt meie valdade arv. Kui umbes 100 a. tagasi meie maa-alal oli kokku ümmarguselt 1000 valla ümber, siis moodunud sajandi lõpuks jäi neid alles veel vaid 387 (end. Eesti kubermangus 153 ja end. Liivi kubermangus 234). Veidi veelgi vähenes see arv iseseisvuse alguseks, kuid siis hakkas jälle tõusma, osalt küll Petserimaal ja Narva-taguse Eesti ühendamise arvel, kuid ka selle tõttu, et varem liidetud vallad läid uuesti lahku. Hiljem siiski sarnane eraldumine pidurdus ja valdade arv vähenes jälle ühendamise pärast, nii et enne nüüd jõustuvat vallapiiride reformi oli Eestis 365 valda.

Need senised vallad olid väga ebahütlase suurusega. Kui üks oli 20 km suur, siis teine samas kõrval ulatus 300 km peale.

Põhja-Eestis vähemalt olid vallad kujunenud võimakuult ühes tükis, kuid Lõuna-Eestis nägime seniajani valdu, mis koosseisid viiest-künest ja rohkemgi latusseisvast osast, mis olid laialipillatud kümnete kilomeetrite taha nii pihustatult, et võhikul raske oli arvata, milline neist valla keskuse moodustab ja milliseid n. ö. ääremaadeks pidada. Sarnases olustikus polnud ime, kui elanikud oma vallamajja pääsemiseks pidid üle 20 km maha sõitma läbi hulga teiste valdade maa-alade ja sealjuures mõõdusid mitmest võõrast vallamajast. Viljandimaal, näiteks, Viljandi valla Surva küla läbis ajnukest käidavat teed minnes 4 valda ja pool Viljandi linna ning mõõdus ühest vallamajast läve eest ja teisest ½ km kauguselt, enne kui oma vallamajja jõudis...

Ka elanike arvult need vallad olid väga erinevad. Pisimas vallas oli elanikke 260 (Tartumaal), suurimas aga 8860 (Petserimaal). Valdade keskmine rahvastiku arv üksikutes maakondades oli samuti väga erinev, kõige suurem Petserimaal — 5490 ja kõige vähem Valgamaal — 1360.

Alala 1500 elanikuga valdu oli 36,7% kogu valdade arvust ja neis elas kokku 125.000 inimest ehk 17,5% elanike koguarvust. Ainult Petseri- ja Virumaal ei olnud üldse valdu alla 2000 elanikuga, samuti ka Saaremaal, kui jätta arvesse võtmata kesk merd erandolukorras seisvat Ruhnu saarevalda 282 elanikuga. Eriti palju väikevaldasid oli Valga-, Viljandi- ja Võrumaal, kus igalpool oli üle 50% valdadest alla 1500 elanikuga.

Kuigi iseseisvuse aastatel on väga suurel arvul muudetud valdade piire rahva vabal tahtel (208 korda) ja teostatud rohkesti valdade asutamisi (25 valda) kui ka liitmisi (11 juhul), jäid vallad üldiselt siiski ümberkorraldamata ja tehtud muudatused ei aitanud luua mingit ühtlasemat aset valdade suuruse suhtes ega parandanud üldiselt ka nende territoriaalset kuju, sest ikkagi jäi veel tervelt 45 valda, millised asuvad mitmes tükis (kokku ligi 110 eraldi tükki).

On loomulik, et sarnane olukord pidi vajama parandamist, seda enam, et on sündinud ka suur murrang murratuna, nagu on kujunenud ka hoopis uued keskused raudteelaamade ja maanteed sõlmipunktide, meiereide ja seltsimajade jne. juure. Areng on üle valgunud senistest vallaterritooriumidest ning sageli vallamaja on jäänud kusagile kõrvalisesse paika üksikuna, kuigi ta õige asukoht peaks olema keskuses, kuhu on koondunud ümbruskonna majanduslikud ja kultuurilised ettevõtted. Ka tekitab valdade ebalooslikku kuju ja lahustikkides asetumine elanikele ülearuiseid raskusi ning isegi kulusid, kindlasti aga raskendab vallamavalitsuse funktsioonide, eriti rahvahariduse ja hoolekande teostamist, peale selle veel segab ka riigi- ja omavalitsusametnike tegevust. Muidugi üllatavalt väikevõrgus rohkem ülearuseid kulusid, viis sageli koguni sarnaste raskusteni, kus vallad ei olnud suutnud täita oma ülesandeid, eriti rahvahariduse alal uute koolimajade ehitamisel ja ka hoolekande teostamisel. Esimese juhtumeid, kus mõnel pisivaldal üldse polnud koolimaja ega kooli, sest ta ei moodustanud isegi iseseisvat kooliringkonda.

7. AASTAT SÕJAMÖLLUS

E. Remmelgas

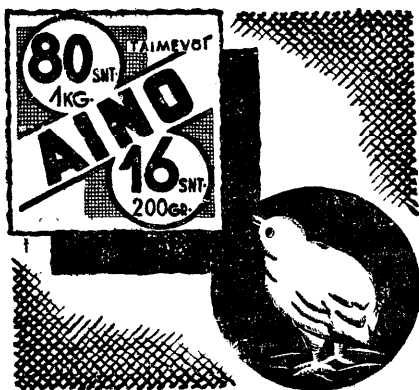
34. Sõjast rüüstatud Krimmis

Taganema Brangeli kannul jõudmine viimaks Sevastopolisse. Rohutaval hulgal olid valged jäänud maha igajugust sõjavaruist ja toidumoon. Meie teel Sevastopolisse filmasime igal pool teedäres hobuste laipu, suurtükke, suurtükide wankreid, fõögimankreid, upatule tanke ja langenud sõdurite forjuiseid. Taganemine oli olnud kiire ja kellelgi polnud olnud aega jurnuid matta või haavatuid kaaja võtta.

Valged mõisid olla rahul, et nende taganemist kaitseid Brantsuse senegallased ja rumeenlased, kes punaseid meidi finni pidasid — muidu oleksid nad kõik meie kätte langenud.

Sevastopolisse oli jäänud maha igajugust sõjavaruist. Seda oli jellel hulgal, et jatkis fõögile. Nii riietati meid pärast Sevastopolisse jõudmist inglise vormiriietuse. Saine inglise püffid, frentšid ja finelid, samuti ka inglise saapad ja äärefidemed. Riidevarustus oli meie omadega võrreldes kuninglik.

Siis riidevarustusele jaine veel tubakat, puu-tilja, jahu, suhkrut, teravilja ja muud. Rõõmustamine eriti konserve üle, kuna olime juba hult aega toitud end halva lihaga.

Pärast meriseid ja ägedaid lahinguid tundus Krimmis viibimine selle päikeselõuluses ja loodusiluga nii õnnistatud paigas suure puhkajana.

Baba aega leibus kah parajal hulgal, nii et jaine kaita mitmel pool ümbruskonnas maad vaatamas ja rahva eluga tutvumas. Krimm oli põhjalikult laastatud. Nii valged, kui ka punased, muidugi ka Mahno — olid kõik siia võtnud, mis võtta lastis.

Pärast mõneajalist viibimist Sevastopolis, laadeti mind ja veel mõned teist eestlast Simferopolisse. Seal määrati meid hobuste laastaretti. Hiljem viidi laastaretti Eupatooriale üle. Laastaretis oli meestest suur puudus. Iga mehe peale tuli hooldamistele ja toitmistele 4—5 hobust. Enamist hobuseid olid joravões, mis Venemaal oli tol korral laialdaselt sõja tagajärjel lamunud. Käifime haigeid hobuseid foolases mereweese ujutamaks. Hobused ujutatud, heitme ka tje riided seljast ja hüppasime vette, et ka oma keha karastada. Meie meres oli nii foolane, et igaford pärast ujumist ja hüppamist tuli foolaford mageda meega pealt ära pesta.

Eupatoorias hakkasid minu juures ilmuma haiguse tunnused. Mu jalad kippsid jääma kangeks, samuti tulid ka hambad suus lasti.

Pöördusin tuttava mehele, eestlase Hanseni poole. See vaatas mind läbi ja arvas, et on tegemist jooksivaga. Sain eialgul kolm maha päeva. Kuid see ei toonud mulle mingit fergendust. Lõppin uuesti Hanseni juurde ja näitasin talle oma suud.

Kõige sellepärast ongi vallapiiride reform Eestis pikemat aega päevakorral püsinud, õieti kogu iseseisvuse vältel, kuid senini ikka põrganud mitmesuguste takistavate asjaolude vastu. Nüüd, uuendatud riigikorra elluviimisel, on see lõpuks saanud teoks ja senise 365 valla asemele jääb Eestisse homsest peale 248 valda, mis asetsevad kõik ühes tükis, on valdavas enamuses üle 2000 elanikuga ja saavad pindalalt tunduvalt ühtlasemaks senistest.

Teostades homme selle suure kava, viiakse lõpule Eesti vallaomavalitsuse uus ehitus kooskõlas uue põhiseaduse süsteemiga ja maa arenguga. Kuna alates homsest päevast sellel n. ö. sisul on ka piiride poolest uuenenud vallaomavalitsuse juhtimisele asuvad ka uued inimesed, siis homme päev omab suure pöödlise tähtsuse meie vallaomavalitsuse kujunemisloos.

A. L.

„Sul on kõngaa.“ Jõnas ka mulle. „Pead lohe minema haiglasse. Muudu jääd ja oma hammasteid täitma ilma.“

Kõngad põdesid jellal paljud sõdurid. See tuli puuduliku toitmistest ja rohke toidu puudusest. Kõngad hakkasid mädanema ja hambad kukkusid suust välja. Hambutu sõdur polnud minu ajal mingi ime.

Mind paigutati Eupatooria haiglasse. Oluford oli selles haiglas äärmiselt vilets. Oli puudus arstirohudest, arstidest ja haalastajadest.

Need olid kas Brangeli mägedega kaaja läinud või punaste poolt fõdufõja ägeduses maha tapetud.

Eupatooria haiglas hakkasid mu jalad itta rohkem ja rohkem kangeks. Reuma mõttis mõinust. Hambad olid suus täiesti lasti. Mul oli siiski õnne. Mind laadeti pealttelt Eupatooriast Poltaavasse, sealasie haiglasse. Kuid Oluford polnud ka sealgi parem. Kõngapõlaseid toidurid oli suup mustadest rafaroonidest. See küttas ära ja kaotas igajuguse fõögijä. Kuna olin eriti raskestijulistest haige, siis määrati mulle päevas liitaks veel neli muna. Kuid nende munadega polnud midagi peale hakata — olid läinud juba pahaks. Kõngaa vastu anti mulle igapäev meini. See päästis mu hambad. Kuid reuma vastu ei leitud mingit rohtu.

Poltaava haiglas viiretsin krus krus. Ma ei saanud enam fõndida.

Mu jalad kiskusid fõwerasse ja tegid mulle määratud valu. Muutasin päevpäevalt itta nõrgemaks ja nõrgemaks.

Haiglas jain viimaks kuulda, et haatataie minnimanuseid punaväelasi demobiliseerima. Teffis tugew lohe pääfeda välja haiglast, et katusda kuidagi pääfeda tagasi fõdumaale, kuhu käifid tollal kõigi Venemaal viibivate eesti sõdurite igatfured.

Siis tuli minu tervituses pööre. Kõngapõli mõisin juba karkude maral fõmberdada. Siiti polnud need mingid karkud, vaid teibad, mille ülemisse otja olid naelttega fõõdud öla toetamisteks parajas jämeduses liistud. Mõni aeg hiljem määrati mind termenote haigete hulka teife palatisse. Viibisin seal mõne nädala, siis lastin fõmisjoni ja mind wabastati.

Haiglasse mind enam jääda ei lastud. Seltsi mulle, et mingi ma kuhu tapan. Kuid mul polnud kusile minna.

Suutsin karkude maral hõdamaewalt liituda. Pilemaks teefonnaks polnud mul mingit jõudu.

Haiglat ümbritses ilus park. Istusin sinna pinale ja kogusin jõudu ning mõtteid. Kõngata ja fõngita istusin siin ja mõlgutasin raskeid mõtteid. Ollas puhunud mõni aeg, tõusin jälle üles. Tahtsin minna turule, et seal müüa maha oma suhkur, mida olin weidi kogunud seljafõtti mustade päevade jaoks. Subtrunüügist saadama rahaga kawatsefin osta fõidupileti ja fõita ära, itta põhjapoolle, itta lähenale fõdumaale.

Teel turule aga mõisin ära ja istusin maha tee äärde. Mul polnud enam jõudu. Riided olid mul seljas rebenenud ja katti, habe ajamata ja nälg hiilis näost.

Olin wiist väga kaastunnet wajan, seiti ega muudu siis mõõdaminejad hakanud mulle andma raha.

Benelased on hingest helbed inimesed ja nende fõida ei saa jääda fõwaks teife wilestust nähes. Eriti lahked olid naised. Tee ääres istudes ja wastu enda tahtmist ferjates kogunes mulle kene summa raha.

Kui ma jälle weidi jõudu olin kogunud, ajasin end piisti ja wiisin ülejäanud teefo turule lõpule. Seal tahtsin ma osta leiba ja muudki fõõdawat, kuid keegi ei võtnud minu käft raha. Mulle anti muidu. Turunaised andsid mulle leiba, piima ja mahlafaid lõuna-vene piirne. Kõnuga mõtsin fõit pafutawa wastu. Mis fõõgisti üle jäi, selle piiffin seljafõtti.

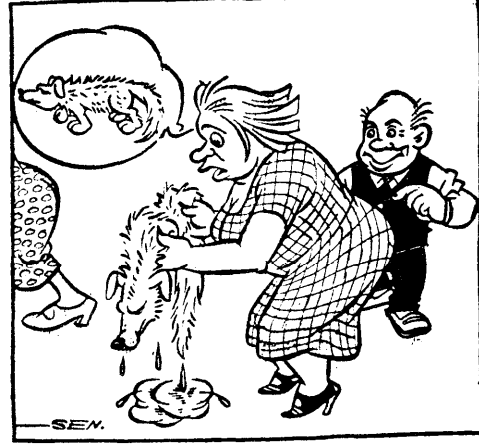
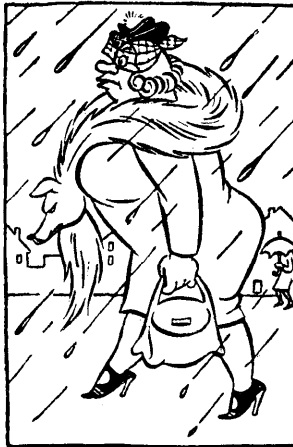
Kõmberdadin siis jälle turnit minema, et otfida waitue koht, kus istuda ja wadata õhtu tpefut. Lõuna-Venemaa õõd olid fõvjad ja mulle ei teinud mingit hirmu teadmine, et mul tuleb õõbida wäljas, lahedat teefo al.

(Sõrgneb).

Maohaavad paranevad operatsioonita

UUDISLEHT nr. 51 — 31. märtsil 1939. Lk 5.

Proua Sinililleste ostab hõberebase

— Üstuge, kallid proua, see on see teige parem ja kallim heberebase. Kui see wacne loom weel ise näeks, kui hästi ta näht teile jõi, — ta hauguts reemu pärast...

— Numal lugu! unustasin wihamatariju koju — aga noh, — mis see piis wiham heale hõberebasele itka teeb!...

— Kesakene, proua, mis on juhtunud teie uue hõberebasega — ta... ta näeb kübaga waga tuttav wälja...
— Käigi patuete nimel sul on õigus, Mahwalda, see... see...

... see on ju meie oma sügisel kaduma läinud Pontu karvavammus...
— Rahustu, Silmi, peenes feltstonnas pole tähtis kelle nähta kantalte, — peagi, kui see aga ainult hästi kallid on!

Kummalisi tõsiasju

Sinine meri

Mõiste „sinine meri“ põlvneb Hispaania, ajast kui seal elasid maurid. Sel ajal oli Hispaanias veel palju hispaanlaste ehitisi, mis olid ehitatud mauride ehitajate poolt. Maurid olid sinise värvi armastajad ja nende ehitiste seinad olid sinise värvi.

Need sinised seined said mauride arvamusel, et blondide soontes hoopis sinine meri. Kuna germaansed ja peamiselt kaaliskad ja aadli klassi kuuluvad, siis ka peagi „sinine mereline“ ja „aadli“ tähendus, mis sajandite jooksul on.

Õstikake walgeid sipelgaid

Silpiti ilmus ühes Pariisi ajalehes kuulutus, milles soovitati osta 50 walget sipelga. Ühes kuulutusega oli aratoodud ka retsept, kuidas neid loomi elus hoida. Kummalisi kuulutusi põhjustas oli järgmine asjaolu: ühes Pariisi firma, kes oma aparate suurel hul-

gal troopikasid saadab, sinna, kus elavad walged sipelgad, otse neid loomi, et proovida oma aparateid materjali, sest walged sipelgad näitavad purust tõelised, mida nad talle saadab. Aga walge sipelga eest maksid 50 franki.

Kanaarialind kaotas „hääle“

Ühe prantsuse arsti kanaarialind istus puuris ja laulis, kui üks mõõdas talle tupp tormas, puurile hüppas ja selle pörandale paiskas. Arst tuli kiiresti appi, nõnda et talle lindu puudutada ei saanud. Kuid pörand oli nõnda tugev, et lind lihtsalt puri pörandale lamama jäi.

Kui siis lindu weega toibutati, hüppas ta peagi rõngale ja hüppes seal ringi nagu harilikult. Minult ta laul, mis alati nii rõõmsalt kõlas, oli nüüd wailunud, nähtavasti oli ta oma „hääle“ kaotanud. Kuid kuu nädala pärast hakkas lind uuesti laulma.

Plusad, terved hambad võimaldab NIVEA hambapasta

Hinnad 50 senti ja 75 senti

Kuidas tekkisid kaitsetekikesed sohvale

Wanaemade aegu nii armastatud kaitsetekikesed sohvale ja tugitoolidel mõeldi oma olemasoleva daamidele, kes oma pitki juukseid tugevasti puuderdasid. Et puuder hästi juustele kiiresse seistaks, jelleks pidi neid enne pumatiga tublisti sisemäärima. Nuhu nüüd selline pea end toetas, jättis ta nähtavalt jälgi. Ettenägelikud perenaised walmistasid sellepärast tekikesi ja laotasid nad kaitsetekikesi mööbli seljatugele.

Kui puuderdatud ja õlitatud juustemood ammu juba moest kadunud oli, jäid kaitsetekikesed edasi „kaunistusena“ tarvitamiseks.

Kirjakandja abistab kohtamisel

Meil päheil alvati Riia peapostkontoris tuit, millel oli puudulik aadress ja puudus ka saatja aadress. Kirjast ei leidnud ametnikud mingit jälge kirja lähtumiseks, sest saatja teatas kirjas oma pruudile ainult aja ja koha, kus nad kohtama pidi. Kui filmapilt läte jõudis, mil pruut pidi määratud kohta ilmu-

Külalstage „TARU“ MEELADU AIA T. 5-A

Meenädala puhul erakordne hinnaalandus!

6-aastane imekook

Veegaalt kuuleme jälle intelastest, kuid enamaid kohtame me neid kontfertlatval woi linolinal. Nüüd aga on Ameerika Dentonis avastatud imelaps Barbara Jenkins, kes on eriti andekas keemik. Väike koki ostab walmistada pealt 145 mitmesugust toitu, mis ta ise on koostanud. Juba 3-aastaselt on ta keemikuga alustanud, ning tänapäeval peab ta igal pühapäeval tubandale perenais-tele 1/2-tunnilise loengu. Ta keedab kogu lõunaföögi, ilma et ta wõhematki plekki oma wälisele põllele teeks ning difteerib emale aegajalt uut kolaraamatut.

Söö mett – jääd terveks – elad kaua!

Oskar Lillendal WREIBÄRGID

ajawad aprilli-juttu

„Ma olen küll kõik seintungid läbi lugend, kuid nifusest asja kuulen esimest korda...“
„Mida siis?“ küsis Riis ja tegi näo, nagu ei teaks tema midagi.

„Nojaa, wat selle sapisla pial seisab, et tänawu kewadel tuleb moodi lambanahkne westi alla ülikonnale juurde. Kutsutakse uueste anproobe piale. Aga minu aratundmine räägib sellest, et nifuse asi itke ei kapi...“

tähendab Karlutt. „Rahwusline asi allab iga pool läbi lööma. Maa — Cesti Pant tahab oma naisametnikud panna rahwusline wastesse, warsti järgnevad temale teel teiseid meele rahwuslike ettewõtteid ja mis ei pida siis kodanikud ka midagi omalt poolt tegema, et näida wäärilised eesti rahwuse liikmed.“

Wanamees tegi ette magushapu näo. Ta oli iga kella ajal walmis küll tunnistama end rahwuslikeks, aga mis puutus riidesse, siis tema tagasihoidlikkus ei tahtnud temale lubada seda wäikest kõrwalekalbumist rahwuslikeksse, et oleks hakanud moodse kuu all kandma lambanahkset westi.

„Warsti mõiwad asjad kujuneda siis ka sedasi, et poest sulle ülekilse ei müüda pärlrihma, waid soovitatakse kanda eesti mõõd. Ka ühel ilusal päawal antakse wälja mood, et pihki pihke ei maksa kanda, waid kantaq lühikest põlwpükse, sukki ja pannallingi ja kõrwakihara asemel laadärega wiitkand. Nifuse asi wõiks küll meelwida taransu tähtsamatele prohwetitele, aga mitte rahwa laadale mässadele,“ jellelbas wanamees oma seltsuhtli wälja tuues.

„Aga kui meie tootlendamad üsib juba

midagi teewad, siis tuleb seda ka uskuda,“ tähendas nüüd Arat.

„Ega midagi ole uskumise wastu, aga natuke nailakas affab, kui mõelda, et lõnn ennast jalka kumel riidesse, aga seilas on lambanahkne west. Jeebutki, kuidas see itte teistele nalja walmistab. Mõni arwab, et mu köht ei kannata küla...“ jutustas Willem edasi.

„Mis ja muretsed oma lambanahkne westi pärast,“ sõnustas Karlutt. „Nää, omme lastakse Talina pagarike poolt müügile uustforti leib. Pool leiba on arilik ruffileib, aga teinepool leiba on fepil. Wat seda teelepärast, et arjutada rahwast rohkem fepilut sööma...“

„Wat jälle põle nifusest asja seintungist lugend! Samati ei saa ma aru, mis see üst niipidi piab olema. Mina arwan, et piaks itte arwustama kaa tarwitajate uustisid,“ seletas Willem.

„Ist tarwitajate uustide teenimise seisu-koht wälja minnes tehaksegi seda. Ütleme näituseks nifuse asi — krautusti wort. Selles on mitmet forti liha sees. Ka karnituuriks on antud juure rasw. Mina aga sulle worstinaha sees puhast liha, ja ei taha. Samati on lugu selle uust forti leiwaga. Wõtab ühe wiilata leiba, salustaks fepilut piale ja lähab, et põle afigi,“ selgitas Riis.

Wanamees läks pumisebes teise tupp. Nagu kuulda wõis, manas ta uut aega ja uust korraldusi, mis wanu inimesi wanade elumõistmiste wormide juurest wärgi cemale kistwad.

Wanewalt oli wanamees saanud minna teise tupp, kui tuli sisse majaperemees Lemmeste. Riis endale olewat üsti kodus ja katus Willemit paariks bortiiks marjaasile. Willem oli sellega nõus.

Riis, et oleks Lemmestele kuulda, alustas Karlutt tõhise näoga kirumist:

„Saau aru, et maale on waja anda ilus ja korralik wäljanägemine ja kõik oonete katused wärawda roosti punasega, aga mis piab linnas plangu wärawina triibuliseks, seda on tõeste raske mõista...“

Lemmeste ajas kõrwad liifi. Ta tundis, et see asi puutus temasse, ja pöördus Riisile murega Karluti poole:

„Müllal siis nifuse korraldus jälle tuli...?“

„Aga wat affab laupäawast piale maksma,“ selgitas Arat omaforba. „üls plangu-laud olgu sinine ja teine walge...“

„Ka üffel kella kümnest kella neljant pialwad kütidel majadel oowiwarawate ja parandate lufnangu olema walgustatud...“ aitas Riis täienabada nudistesarja.

„Kui sulle neid korraldusi affab tulema, siis tuleb neid igast kandi,“ pistis Lemmeste kiruma. „Agafugufed angeedib ütriindade kohta, uued ehitusmäärused ja muud — majaperemees aga olgu kuts ja kanku küt nurisemata ja wakkelt. Ja kui ja juhtub paar kroonifelt ütri juurde tortama, siis oleb waga paha inimene ja wõetaks koke uuri-misele, et mis see nii. Wat nifusest uudi-fed teewad tuju alwaks.“

Ja Lemmeste nägu kiskus päris wiltu. Riis Willemiga kosis ta toast wälja ja weel koridori peal oli fikedat kierumist kuulda. Eriti kirus Lemmeste lufnangu walgustamise asi.

Riisid toas aga itkistid naerda. Üld tru-witund üles wanamehe ja Lemmeste, kellel lihtsameelne ei tulnud mõttessegi, et warsti seibab ees päew, mil igal pool ja kõigi ar-wel tehakse nalja. Riisid otustasid wiimse filmalguuni jääda tõhiseks ja waabata, kui-das asjad arenewad.

Ohtu kilia tuli wanamees tagasi ja otis koke üles kirja, mis ta oli saanud. Riisid seda fuff aega ja tähendas Riis:

„See lambanahkne west jääb sedapuhku mulle tegemata. Nul põle laupäawal aega. Ka kui ma seda kääkirja lähimast watan, siis tuleb see mulle tuttav ette — Arat põle eluilmas ofand 8-aäritud diete wälja kirjutada. See sapisla on tema poolt...“

Riisid ei teinud sellest jutust wäljagi. Wanamees jattas:

„Mina kaa ei wõib, et laupäa on 1. aprill. Uudised, mis teie Lemmestele kinn rää-fite, wõtsid wanamehe tuju nii alwaks, et ei tulb suurt kedaq wälja laardimängust. Nää puerast rehwendama, mis makab wal-e ja sinise wärawi kila ja palju lufnangu juurde wõelsa fiffeseadmine wõiks maksma minna. Riisid kiffe aeg naeru tagasi — teisel nifuse fant nägu ees, et nuta wõi kaastundest laasa...“

TÄNANE SPORDIRINNE

E. Rohtmets — värskel maadlusinternatsionaal

Omakombineeritud maadlusmaali ja imevael tekkinud muhud. — Enne tõstja, nüüd maadleja. Veidi juttu minevikust ja olevikust

Soomlased on rahul

Maavõistlus, millest jäi ainult häid mälestusi

Nii nagu Eestiski, valitseb ka Soome lahe põhjakaldal nädalatevahetusel Tallinnas peetud Eesti-Soome maadlus-maavõistluste kohta täielik rahulolu. Lehitse-des Soome lehti, hakkab silma, et üle lahe elavad hõimud ei varja oma headmeelt koguni selle kohta, et kõik läks nii. Kirjutuste toon on soe, sõbralik ja objektiivne.

Ühegi matshi kohta ei kuuldu kahe-sugust arvamist. Seal, kus eestlased võit-sid, ei püüta, vastandina mõnele eelmisele korrale, nende võitu kuidagi vähemaks teha. Seal, kus tarvis, tunnustatakse: eestlane oli ülivõimas.

E. Puusepa ja E. Virtase vahelise matshi kohta, mis meie publikus tekitas mõnesuguseid lahkavusi, tähendatakse, et see oli E. Virtase viimase aja paremaid võistlusi. Siin olla jälle midagi näha olnud endisest vanast ja visast Virtasest. Et soomlane, kellel kuulus nimi, selles matshis, mis andis temale kõige napima võidu, pidi pakkuma oma parima, on meie E. Puusepa muidugi ainult kiituseks.

Rõõmu tunnevad soomlased sellegi üle, et nemad saavutasid kolm seljavõitu. E. Hjelsti ja T. Lempise seljavõidud tulid sealjuures soomlastele õieti ootamatult, mis omakordagi tõendab, et soomlased Eesti üldisest maadlustasemest on vast veelgi paremas arvamus kui meie ise.

Üldiselt on mõõdnud maavõistlus mõ-lemale poolele jätnud kõigiti meeldiva mulje ja kõvendanud lugupidamist ükstei-sest, mis tagab edasisekski kõige paremat.

Nädalavahetusel Tallinnas toimu-nud järjekordsel Eesti-Soome maad-lus-maavõistlusel sai esmakordselt in-ternatsionaalselt Edgar Rohtmets. Nimetatud võistles B-meeskonnas pool-raskekaalus Ilmari Kallio vastu, võites teda kohtunike hääletaga 3:0. Alljärgnevalt muljeid, mis saadud värsket internatsionaali külastades ja jutuaJamisel temaga.

Tuppa astudes selgub, et otsitav pole kodu. Ta on läinud poodi piima tooma. „Tal läheb seal alati kaua aega. Ajab vahel juttu tunni või rohkemgi,“ seletab pliidi ääres askeldav naisterahvas.

Edgar Rohtmetsa poissmehetoas on au-kohale seatud riul, millel rahvuslipp. Selle ümber on mitmesuguseid auhindu. Laual asetseb vaas punaste tulpiidega.

Veidi ootamist, kuni tuppa sigineb juba videvikku, ja lävele ilmubki E. Rohtmetsa turjakas kogu. „Näete, käin siin ringi kui töömees kunagi, tööriided alles seljas,“ mainib ta nagu vabandades.

Kuulnud külastamise põhjuse, ütleb E. Rohtmets kahtlevalt: „Aega ju jutuaJamis-eks oleks, kuid ega rääkida oska vist midagi. Kõik on läinud, nagu minema on pidanud.“

Kui aga saame jutu otsale, siis ei ta-hagi see lõppeda. Jälle on, millest rää-kida ja mille üle mõtteid vahetada.

Selgub, et Rohtmets on põline Järva-maa mees. Algul ta olnud tõstja, kuna maadlemisega hakanud hiljem tegelema.

„Kõigepealt asutati umbes kuus aastat tagasi Esnasse spordiring ja siis toodi kusagilt ka tõstekang. Olin suure kas-vuga mees ja asusingi tõstekangi kallale. Algul ei tahtnud küll raskused tõusta, kuid hiljem tõstsin end raskekaalus Järva

Poolraskekaallane E. Rohtmets

meistriks,“ seletab usutletav oma kar-jääri algust.

„Ja kuidas sattusite matile?“ huvitun edasi.

„Esnas korraldati maadluskursused, millest ka mina osa võtsin. See saigi mu maadluskooli alguseks. Maadlusmatti seal küll polnud. Tuli muidu läbi ajada ja tekkidest mingisugune mati moodi asi kokku kombineerida. Võistlusigi korral-dasime niisugusel matil. Mitte üksi oma-vahelisi, vaid vahel kutsusime ka ümber-kaudseid tugevamaid mehi endi vastu.“

„Millised muljed on neist aegadest ja võistlustest?“

„Olid omastkohast ilusad ajad ka. Aga selle omakombineeritud matiga oli nii-sugune hull lugu, et kui kukkuma juhtu-sid, siis oli ikka mõni liige paigast ära või muhk üleval kui nõiaväel,“ tuletab E. Rohtmets meelde neid aegu, ja katsub küünarnukki, nagu oleks see praegugi veel nende kukkumiste tagajärjel haige.

Edasi selgub, et usutletav on olnud mitu aastat Järva meister maadluses, võisteldes raskekaalus.

„Millal asusite Tallinna?“ jatkan päri-mist.

„See oli 1935. aastal. Olid Tallinnas mingisugused võistlused, millest ka mina osa võtsin. Võitsin neil võistlustel teise koha. Kohe tuli treener A. Ohaka minu juurde ja ütles, et ta tegevat mi-nust päris maadleja. Siis ta soovitati mulle koha Johanson paberivabrikusse. Seal ma teenin praegugi. Sõidan veo-autoga mööda linna ja tõstan paberi-pakke.“

„Kuidas mõjub nimetatud töö maadlus-saavutustele?“

Selle kohta arvab E. Rohtmets: „Juurde see ei anna küll midagi, ennem kisub alla. Töö on üpris raske. Ühtelugu muud-kui tõsta ja venita.“

Ka Eesti esivõistlustest vabamaadluses on värskel internatsionaal osa võtnud kor-duvalt. 1938. aastal tuli ta poolraskekaa-lus Eesti meistriks, võites A. Neo. Täna-vustel võistlustel platseerus teiseks.

„Kuidas hindate äsjust võistlust soom-lase Kallioga?“

„Õieti oleksin tahtnud paremini esi-neda, kuid soomlane paistis olevat ara-vereline mees. Ei lasknud mind enda ligi. Paistis üldiselt, et ta ka jõu poolest oli minust alla, ja ega ta tehnikagagi kiita ei võinud,“ hindab E. Rohtmets ise enda võitu.

Häälisest häälest

PEREKONNASEISU TEATEID

Registreeritud Tallinn linna perekonnaseisu-ametis:

Sünnid: Wello Kootsi, Richard Eduardi ja Helmi-Leontine poeg; Siili-Liis Kleebe, Augusti ja Alma tütar; Jaan-Momulus A. Kallio, Jaan-Momulus ja Helga poeg; Maia Uusmann, Hans-Arvidi ja Florentine tütar; Ena-Mae Wolmer, Heili-Ottomari ja Helmi tütar; Tiit Lomp, Helmar-Friedrichi ja Helmerie-Christine tütar; Birnie Lobjakas, Aleksandri ja Elli-Helene tütar; Merile Kombe, Kaarli ja Adele tütar.

Abielumisi: Boris Madisson ja Ma-reet Kananbi; Vladimir Patotski ja Maria Berna (Päärn); Jaan Ku-wari ja Wäime-Helmiilde Tilt; Leo Wil-denbergi (Salla riigi kodanik) ja Natalia Lompus; Heinrich Kibus ja Linda Aami; Heinz Reich (Salla riigi koda-nik) ja Salme Linhein.

Surmajuhumid: Helmgraf Anilane, 20 a. w.; Julius-Ferdinand-David Grün-tal, 49 a. w.; Arnold Mürm, 28 a. w.; Elfriede Silm, 41 a. w.;

Riistlatud:

Tallinna linna perekonnaseisumeti-s: Heino Warjola, 25 a., laasipuhaja, ja Adele-Johanna Asper, 20 a., tööline; Aleksander Pärn, 29 a., äriteenija, ja Ludmilla Kallio, 32 a., kodune; Johan Kallas, 52 a., tööline, ja Sinaiida Sõgi, 43 a., kodune; Aleksander Jäskko, 28 a., kangur, ja Aurelie-Johanna Lutterus, 36 a., trükitööline; Karl Viikane, 34 a., merimees, ja Ida Tergem, 41 a., kodune; Rudolf Ilmes, 32 a., merimees, ja Marie Wigu, 28 a., kodune.

Nõmme linna perekonnaseisumeti-s: Wol-demar Kuis, 24 a., hõbepepp, ja Linda Pe-terpark, 21 a., tööline. Peigmees elab Nõmmel, print Tallinnas.

Tallinna Jaani koguduses: Kalf Kasper, 31 a., infener, ja Annette-Johanna Orav, 29 a., konservatooriumi õpilane; Peet Leet-ma, 32 a., merimees, ja Gertra Sätina, 32 a., kodune.

Tallinna Pauluse koguduses: Jakob Met-sis, 53 a., tööline ja Triina Kajemaa, 53 a., tööline.

Tallinna Kaarli koguduses: Rudolf-August Napp, 31 a., tööline, ja Amenta-Trene Ellermann, 31 a., tööline.

Moodsete nahatööde sünnikohas

Kuidas valmistatakse daamide käsitaskud, kohwrid ja kübarakartongid. — Ringkäik Adolf Pätši saduljepa- ja reisiratmetööstuses. — Mida pakub mood saabumal kewadel

Kewad toob daamidele palju uusi mureid. On vaja uut mantlit, uut kübarat, ning ilmade weelgi soojenedes uut kostüümi, uusi tšannafleite. Ihes nendega aga ka sobivaid kingi, kindaid ja oluliste tarbe- ja dekoratiivsemetena riitute juurde — wastawawärwilisi ja -kujulisi käsitaskuid. Ning kuna kewadpäite heledus paljastab halsamatult jellegi, et käsitasku ja kübarakartong on mitmeaastase tar-witamise tõttu muutunud inetuks, siis tuleb mõelda nende uuenamisega. On ju kewadpühad ihes igasuguste küllajõudu-tawatsustega ühna uffe ees ning suwitama-minel ja nädalalõpu-wäljajõuduiki pole enam kaugel.

Sellepärast siis peatutaksegi sageli äride waatefende ees ja silmitsetakse hindawa-arwustawa pilguga wäljapanekuid. Kas osta — ja mida?

Et osta tuleb, see on selge. Aga mida, misluguft ja kust ärist, see on juba raskem küsimus.

Wäiketööstusest juureks ette, mõtteks

Tuleme lugejale siin pihut appi ja joo-ritame ringkäigu Tartus, Wõidu tänan nr. 28 ajumas Adolf Pätši sadul-jepa- ja reisiratmete tööstuses, mille saa-dused juudawad rahuldada ka kõige nõud-likumaid tarwitajaid. Tööstuses wal-mistatakse moodseid käsitaskuid, reisi-fohwreid, portfelle ja igasuguseid muid nahkartiikleid, alates kõige wäikemaft peenrahakoti ja lõpetades määratujuurte fappfohwritega.

Adolf Pätš ajutas oma saduljepa- ja reisiratmete tööstuse 1925. a., hakates tööle ühegi abilijeta. Riitud, neliteift aastat hiljem, on aga Adolf Pätši ette-wõte teenistusse rafendumus ligipooljada inimest ning tööstusel on kolm oma saa-duste müügikohta, neist üks Tartus, Wõidu tän. 17, ja kaks Tallinnas — Narju 21 ja Wiru 24.

Mehhaniseeritud kohwritewal-mistamine

Nagu ringkäigul selgub, on tööstus jagatud reals osakondadeks. Igas osakonnas valmistatakse eriuguseid arti-ikleid. Nii on üks eriruum reisiratmetrite walmistamiseks. Töö iseloom on siin mõimaldanud läbi wita mehhaniseerimise peaaegu jafaprofendilist. Masinad lõ-tawad kohwritewate materjali walmis, paenu-tawad jelle wajaikilist wiisil, neediwad, panewad hinged külge jne. Tööstiste

osaks on waid masinad juhtida. Kuna kohwrid walmistatena ewiwad maitseka walmise kormal ka küllalt wastupida-wust, on Adolf Pätši reisiratmetrite omale mõitnud laialdase tarwitajaskonna kofitjal iise kodumaa.

Teises ruumis walmistatakse igasugu-jeid teisi reisiratmetrite, nagu näit. kübara-kartonge ja daamide elegantseid käsitasku-reid. Materjaliks on lakknahk, kunstlakk j. m. Siin osakonnas walmistatamate esemete juures awaldub juba kewadine wärwiroõmus. Uudiseks on mustad, punased ja sinised täpiliksed daamide käsi-fohwrid. Ka kollane wärw on juutnud end maksma panna.

Käsitaskute walmistamine nõuab täpsust ja maitset

Üks eriruum on määratud ainult uute ajafahaste mudelile ja joonistuste tege-miseks ja materjalide juurdeldamiseks wilmunud meistri juhatusel. Siin tööta-wad ainult kõige wilmunud töötajad, kuna daamide käsitaskute walmistamine on õige peen, täpsust ja arenenud mait-jet nõudew töö.

Ei tohi sammuda ajaga kaugas, waid ajast ees.

Sooaja alguseks peamad tööstustei-wiima-jed moekarjed juba olema amugi wal-mis ja müügil. Seda jaab aga ainult siis, kui ollakse alatiis kontaktis wälis-maaga.

Tööstuste omanik Adolf Pätš ja töö-fodade meister Esenfon ongi hiljuti

wälismaal tutumuseisil käinud ja on seal jaadud kogemused nüüd tarwitajas-konna teenistusse rafendanud. Nagu meister jeltab, ei ole siiski võimalit midagi kopeerida otse wälismaalt, waid

kõik wälismaal nähtu on tarwis meie oludele kohandada.

Muidu pole kaubal minekut. Meistri loom waim mängib jelle töö juures täht-jat oja. Kuna daami rietus kõige juurde-kuluwaga peab moodustama ihe ter-wifu, tuleb arwestada mitte üksnes moodi-minewaid kübaraid, kingi ja riiete wärwi ja materjali, waid ka nende lõiget. Sealjuures peab aga käsitasku lõige olema uudne. Mida peeti ilufaks mõõdnud aastal, jellest mõib tarwitajaskond tänawu olla juba tüdi-mud. Ning täpelt iheuguseid käsitasku-fuid jaab walmistada ainult piiratud arwul. Tahab ju iga naine, et tema riie-tus ja kõik sinna juurde kuuluw oleks eri-new sõbrannade omaft.

Mida mood pakub kewadeks

Tänawu on käsitaskute eelistatumate materjaliks pehme kroonnahk. Domineer-riwaks wärwiks on siine, jelle kormal aga weel kollane ja tänawune juur mudis — meiniipumane. Nende kormal on aga eluõigus ka teistel wärwidel, et igalits leiaks oma riitusele ja maitsele wastawa käsitasku.

Muidugi huwitab lugejat ka see, mis-mõrd kallid on kõik need wärsked moe-mudifed omas wärwide ja wormide mi-meksiduses. Selle küsimuse peale mõib wastata, et Adolf Pätši tööstuse toot-misulgaft leiab igalits kindlasti midagi mi-luguft, mille wastu rahakott ei protes-teeri. Seldakse, et mis on kallis, see on ka kallis. Adolf Pätši toodete hindu waadates aga leiame, et see ütetus ei ole mitte alati õige: ka mõõdukahinnalised käsitasku, kohwritewate rahakott mõib olla nagus ja maitsekas!

undiseid

Ööl vastu laupäeva nn. aadelmulksidele korraldatakse Tallinna Mulkide Seltsi poolt mõõdnud aastal ostetud torupilliil demonstratsioon. Publikule serveeritakse torupillimuusikat kolmel torupilliil. Lisaks vanale rahvamuusikale ja torupilliitükkidele kantakse ette kolme torupillimehe poolt äsja ühe meie tuntuima helilooja poolt loodud „Linnapea polka“.

Täna kell 11 e. l. toimus raudteetalituses dir. Jaan Raudsepa pensionilemineku puhul ametiasutise kauaaegse juhi hüvastijätt, millele ilmusid kõik raudteedetalituse juhtivamad ametnikud. Hüvastijätt oli sõbralikum ja liigutav. Dir. Jaan Raudsepale on järeletulija veel määramata, kuid arvatavasti sünnib see lähemal ajal.

Pikemat aega on kurdetud „Estonia“ Valge saali külastajaskonna poolt saalis valitseva halva õhu üle, kuna Valges saalis puudub ventilatsioon. Neljapäeva õhtul anti Valge saali külastajaskonna poolt lokaali omanikule üle paljude allkirjadega varustatud sooviavaldus ventilatsiooni sisseadmiseks. Loodetakse, et lokaali omanik külaliskonna soove arvestab ja lahendab värske õhu saamise raske probleemi publikut rahuldavalt.

Tallinna skautide maleval on õnnestunud saada kokkulepel linnavalitsusega enda valdusse ja kasutamisele lisaks vanaale Bremeri linnatornile, mis praegu „Terassammurite“ rühma kasutada, veel üks vana linnatorni, nimelt Uue ja Vene tänavate vahel asetseva ja Tornideväljakult ühe suurema linnatorni, mis chitafakse sisemiselt ümber. Ümberehituseks vajalike summa korjavat kokku skautid omal algatusel.

ÜENÜTO kirjandusrühm korraldab laupäeval, 1. apr., oma ruumes kirjandusmuusikaõhtu. Külalistena esinevad kirjanikud R. Sirge ja J. Ruven ning noorkirjanik Minni Raudsepp, kellest leiab ilmutab varsti ta esikromaan „Kentaaurid“. Kirjandusrühma liikmeid esitavad oma töid Orvo Ast, Arvo Hannes, Ago Jõger, Hugo Lepik, Ilmar Mikiver, Vello Merilo, Arno Neito ja Valdu Reekna. Muusikalises osas esinevad Sandra Klaassen viiulil, Meta Kodanipork lauludega j. t.

Möödunud kesknädalal alustas reisu Ameerikasse Väis-Eesti ühingu tegelane ja Tallinna majajamnik J. Preast. J. Preast külastab oma New Yorgis elutavat tütart. Peale selle on tema reisu sihiks luua tihedamaid sidemeid Ameerika eestlaste ja koduma vahel. Ameerikasse jääb J. Preast paariks kuuks.

Äsja seati üles majale Kentmanni 20 kus seni asus rahvusliku Hispaania (Franco-Hispaania) valitsuse esindaja rahvusliku Hispaania vapp, mis märgitseb, et Tallinnas on jälle alustanud tegevust Hispaania ametlik esindus. Ühel ajal vapiga pandi välja ka uus Hispaania lipp. Vapp kannab hüüdsõna „Una, grande, libre“ (üks, suur, vaba). Ovaalselt ümber vapi asetseb esinduse hispaaniakeelne nimetus „Representación del Gobierno Nacional España“ — „Hispaania Rahvusliku valitsuse esindus“.

Tänavune palmipuudepüha leer kujunes osavõtult väiksemaks eelmistest. Haigused õppetööd takistamas

Leerilapsi Pühavaimu kogudusest. — Eesreas: E. Lukk, H. Sari, H. Kanarik, A. Heinrichson, E. Puusaag, H. Wreger, L. Rannaste, H. Uukkivi, L. Printsman, M. Kangur, L. Jürgenson. Teises reas: A. Einmann, L. Rahna, A. Ojavee, K. Hürden, H. Juurmann, A. Malla, E. Paatre

Eeloleval pühapäeval toimub tänavusest palmipuudepüha leerist osavõtjate õnnistamine. Seekordne palmipuudepüha leer kujunes osavõtult tavalisest veidi väiksemaks. Osaliselt olid selle põhjuseks haigused. Oli juhuseid, et õpilasi haigestus leeri kestvusel, ning neil tuli kas leerist täiesti eemale jääda või käia hiljem täiendavatel tundidel. Üldiselt peavad õpetajad leeri siiski õppetöö edukuse ja tagajärjekse seisukohalt täiesti korraldinuks.

Osavõtjate poolest suuremaarvulisem oli leer Kaarli koguduses. Kogudus suureneb pühapäeval 130 noore liikme võrra, kes saavad „ristiiniimese“ õigused. Tuntu-

mate avalike elu tegelaste lastest saavad
leerionnistuse osaliseks tänavu 1. piht-
konnast: end. saadiku Ed. Virgo poeg
Edward Virgo, kaubandus-tööstuskoja dir.
R. Simsi vardi tütar Tiina, Jaan Ven-
teri tütar Rita, 2. pihtkonnast: Pika-
laenupanga dir. B. Rostfeldi poeg
Bernhard, kol. Freimanni tütar Ur-
sula, majajamnik J. Urala poeg Reginald,
tööstur Schönbergi poeg Endel, kaup-
mees Lausseni poeg Karl, ärimees
Oksenbergi tütar Endla, 3. piht-
konnast: prl. A. Vald, prokurör Avaldi
tütar, adv. R. Paabo tütar Lilly.
Jaani koguduses on leerilansi 75. Lee-

rist saavad lahti teiste seas äri-mees Vellneri tütar Ivette, põllutööminis-teeriumi agronoom A. Ehrlichi tütar, Andres Parts, Pärnu äri-mehe poeg, majaomanik Rossmani tütar Vilma, Inglise kolledzhi õpilane Maara Mõõl-mann j. t. Jaani koguduse leerilaste hul-gas on ka 5 Lutheri lastekodu kasvan-dikku, 4 poissi ja 1 tütarlaps.

Pühavaimu koguduses leerilapsi on 24, peamiselt õppivat noorsugu.

Kohe pärast kevadpühi algab üldleer, mis lõpeb taevaminemisepühaks ja millest osavõtt kujuneb rohkemaks.

Tallinna Meestelaulu Selts ann etas esimesena 70 krooni

Surnud helilooja Evald Aava mälestuse
jäädvustamiseks on järeletegemistäärivara
algatuse teinud Tallinna Meestelaulukor-
Selts: närbuva pärja asetamise asemel
otsustati pärja raha annetada E. Aavale
mälestussamba püstitamiseks ja anda see
summa üle vastavale komiteele, mis TMS
algatusel moodustati Lauljate Liidu

Juurde. Juhatuse poolt määratud sum-
male panid TMS tegevliikmed lauluharju-
tuse puhul omalt poolt veel raha kokku,
nii et E. Aava mälestamiseks kogunes
Tallinna Meestelaulu Seltsi poolt tervelt
70 krooni, missugune summa antakse edasi
esimese annetusena E. Aava mälestuse
iaädvustamise fondi loomiseks.

Tallinna Trükitöölise Ühing korraldab oma liikmetele traditsioonilise „tinapul-
kade balli“ tänavu laupäeval, 1. aprillil,
Mustapeade klubi ruumes.

Kodumaise kontsertidehooaja haripunktimõõduks hakkavad laulukoorid tegema välisreise. Nii läheb juba aprilli algul ringreisile Leetu ja Lätti „Raudami“ segakoor K. Leinuse juhatusel. Reis algab teisel linavõttepühäl ja kestab 5 päeva. Ka „EMO-“ käib praegu kibe töö repertuaari täiendamisel ja viimistlemisel, kuna mai algupäevadel seisab ees kontsertreis Soome.

Pärnu Rannahotelli avamiseks on käesoleval ajal käimas kibedad eeltööd. Muusikameestega on juba kokkulepped sõlmitud ja käesoleva aasta suveks saab Rannahotell keelpillidekvarteti koosseisus I. a. n. Murshak (viiulid), T. o. m. i. n. g. (cello) ja J. K. ä. g. u. (klaver). Ühtlasi on käesoleval ajal Rannahotelli teenijaskonna komplekteerimine käsil.

Tallinna advokaatide peres on praegu kaalumisel oma pensionikassa asutamine. Kui advokaatide vanadusekindlustust ei saa üldise haiguskindlustuse kaudu, tahavad advokaadid küsimume nõnda korraldada, et igaüks maksaks jõudumööda oma osa iga kuu pensionikassasse, millele vastavalt siis edaspidi toimuks ka pensioni maksmine.

Esialgse kava kohaselt tuleks igal advokaadil kuus maksta 6—7 krooni. Alusfond on juba olemas. Praegu oodatakse seisukohti advokaatidelt projekti suhtes

Pühiks või varsti pärast pühi jõuavad turule heliplaadid eesti algupärase rahvatantsumuusikaga, mille „sisse mänginud“ J. Pori orkester. Sisse mängiti Jamaja labajala, viru valtsi ja jooksupolka tantsulood, millest järele tantsuhuviliste hulgas suur nõudmine. Tantsumuusika sissemängimist korraldas „Bellaccord-Electro“ kookuleppel. Uut algupärast tantsumuusikat saadab lähemal ajal turule ka „Esto Muusika“.

Bostoni eestlased on tellinud omale Eestist A. Raudkatsi sulest ilmunud eestlaste rahvatantsude õppimise käsiraamatu. Bostoni eestlased tundvat elavat huvi eestlaste rahvatantsude vastu ja tahavad ühiselt asuda neid õppima. Paljud on tellinud ja valmistanud enesele ka rahvarõivaid. New Yorgi eestlaste haridusseltsi juures töötab juba aastaid rahvatantsutrupp pr. A. Zimmermani juhtimisel.

(Estonia teater -- kell 7.30 õht. "Mime-
marmortabüül", M. Mivifa ja M. Munnist
draama M. Mivifa jaanimelihe romaani
järal.

Töölisseater --- kell 7.30 öht. M. Sotum
naljamäng „Mehe küljeluu“.

Estonia kontsertsaal --- Estonia ja Riig
Ringhäälingu ühendamise orkestrite ühise
kontsert, juhatab hilalisena prof. S. Mend
roth. Alaus kell 8 öht.

Tallinna rahvaülikool S.-Möödu 16, al-
gusega kell 7.30 õht. dr. N. Miiseli loeng
„Mis on kõrge lüveerõhk ja sellest hoidumine“

Cești Punses Nistis Niguliste 12 feli
dht. 1. Masjeerijate ja Niguliste Niguliste
korraldusel dr. V. Tšitovitšibi loeng (wen
teele). „Seedimine ja masjaagih“.

Prof. Ottomar Maddison, Tallinna tehnikauikooli õppejõud ja riikliku katsekoja direktor, sünd. 31. märtsil 1879. a Tallinnas. Saab 60 a. vanaks.

Juhanes Reintalu, majandus- ja ühis-
tegelane Tallinnas, sünd. 31. märtsil
1875. a. Kuriste vallas Viljandimaal.
Herman Soone, laevandustegelane, sünd.
31. märtsil 1875. a. Rakveres.

Juhan Kalm, agronoom ja majandustegelane, sünd. 31. märtsil 1884. a. Saadjärve vallas Tartumaal. Saab 50-aastaseks.

Agu Lüüdik, näitleja Tallinnas, sünd. 31. märtsil 1897. a. Pärnus. „Estonia“ teatri operetilavastaja ja näitleja.

Günter Laur, Rakvere jaamaülem ja
seltsidetegelane sünd 31. märtil 1880 a.

August Kahu, Nõmme politsei abiko-
missar, sünd. 1. aprillil 1897. a.

Johannes Laisaar, kauaaegne Tartu üli-
kooliteenijate ühingu esimees ja seltside-
tegelane, sünd. 2. aprillil 1886. a.

Johan Raudsepp, Koiola vallavanem
seltskonnategelane ja põllumees, sünd. 2
aprillil 1882. a.

Prof. dr. Peeter Köpp, põllumajandus-
teadlane, end. Rahvuskogu liige, Tartu
ülikooli professor, sünd. 3. apr. 1888. a
Kärstna vallas Viliandimaal.

Villiam Saltsberg, eesti vanemapõlve
tegelasi ja majaomanik Tallinnas, sünd
3. apr. 1863. a. Rae vallas Hariumaal.

Mathilde Lüdig-Sinkel, sünd. 3. aprillil.
Lauljanna Tallinnas.
Aleksander-Johannes Rammul, dr. med.

Tartu ülikooli tervishoiu korraline profes
sor. sünd. 4. apr. 1875. a. Tartus.

Bernhard Linde, kirjanik ja kunstiar-
vustaja Tallinnas, sünd. 4. apr. 1886. a
Järvakandi vallas Harjumaal.

August Mölder, Tallinna linna 20. algkooli juhataja ja seltsidetegelane, sünd. 4. apr. 1887. a.

Krediidifutuse 10-aastase tegewuse ülemaa
test selgub, et pangal on praegu 720 liiget.
Pank on tegu aeg tüdastud rahuldawate tu
lemustega. Kõik 10 aastat on õppenud üle
äägiga. mispärast liikmetele on alati makse
tud osakasu. Praegu kuuluvad pangas juha
tusse Rusef Noower juhatuse esimehena ja
asinaajajana (N. N. on juhatuse ja pangas juh
timise tööst oia mõtnud pangas asutamisei
naadit, alles ise üks asutajaid), Peeter Saku
ja M. Pääsimägi. Nõukogu on Grich (Sap
Gdaar Saneberg, Karl Liitola, Wold. Kivi
rääf, Gdgar Saks ja D. Kalle.

Tellige „Uudisleht“.

Joan Crawford ja Franchot Tone nende ühisel filmis „Dancing lady“

Abielu õppetund

Töö ei jätnud abielu jaoks mahti. Joan Crawford ja Franchot Tone tragika

filmitähti

Keda on elu lahutanud, ei pane ilusad sõnad enam parri

Elu ja Kõsimusi

Ussid kõnes

KAUAAGNE „UUDISLEHT“ LU-GEJA: Kõhus on peened, valged, niidijupitaolised ussid. On katsutud neist mitmel viisil lahti saada, kuid seni pole miski aidanud. Mida peaks tegema, kuidas seda ravida?

Paistab nii, et peaksite kord pöörama õige ravi määramiseks arsti poole. Sellistest kõhuussikestest ei ole kerge lahti saada. Kõige tähtsam on iga päev äärmiselt piinliku puhtuse pidamine. Tuleb iga söögi eel ja õhtul enne magamamist pesta käsi, kuna vastasel korral ussikeste munad võivad sattuda toidu kaudu jne. uuesti kõhtu. Olukord on nimelt selline, et ussikesed sooltes elades lähevad teatud aja järele munema pärasoole. Mitteküllaldase puhtuse juures on võimalik, et munad satuvad uuesti suu kaudu kõhtu ja nii on võimata ussikestest lahti saada. Ühe arstina tarvitatakse küüslauku vedelikku, millega tehakse loputusi pärasoolest. Küüslauku keedetakse kas piima või vee sees, soovitatav piima sees. Soovitaksime siiski kord arsti juurde minna.

Maisi kasvatamisest

Tahaksin kasvatada maisi. Kust saab seemet ja missugust maad nõuab mais?

Maisiseemet saab osta Eesti Seemnevilja Ühisusest Tallinnas. Hind on umbes 80—120 s. ümber kg. Mais nõuab võrdlemisi head maad, vastasel korral ta kasvatamisest ei tule midagi välja. Prooviks võiksite kasvatada kahesugust maisi — loomamaisi ja inimtoidumaisi. Loomamais annab hästi palju lehti, viil aga ei valmi.

Eesti Kirjandus nr. 3 — 1939. Sisukord:
A. Oras: 1938. a. novellitööd; H. Pauson: Meie näitekirjanduse kriisist ja 1938. a. näidenditööd; H. Pauson: Jaan Loo käsikirjalisest pärandist; V. Niilus: Keelegeograafia ja eesti keeleatlasest; D. Hint: August Mägi — Mere tuledest; H. Viies: Enn Randla — Südamel hää, M. Sillaots: Kaster Kaselo — Olümpia meeskond saabus; M. Sillaots: Uutest väikelaste-raamatutest; L. Anvelt: A. E. Marand — Nüüdse Hiina alused; A. Palm: A. Hinnom — Läti küttidega maailmasõjas; H. Kruus: O. Liiv — Suur näljaaeg Eestis 1695—1697; A. Palm: F. Ederberg ja E. Päss — M. J. Eiseni elu ja töö; J. Roos: B. Ederma ja Asta Jaik — Eesti evangeeliumi luteriusu kirikud; Eesti raamatute üldnimestik 1937. a. alates 20. ja 21. poogen.

E. Farjea: EHA-MAIE ÕNNESÕRMUS. Inglise keelest tõlkinud M. Luht. 15 mitmevärvilist illustratsiooni kunstnik R. Kivitilt. Hind 1 kr. Sarjast „Targad Tähed“. K.-ü. „Loodus“.

Lugu, mis vaimustab meie väikesi. Seal ei toimu uskumatult imelikku ja ometi — kui huvitav on jälgida Eha-Maie vrese pesunaise tütrekeste teotsenisi. Eha-Maie igatseb suurt nukkuproli Tammitist, misguasjade-kaupluse vaatekna. Aga tal ei ole raha selle ostmiseks. Siis aga satub ta laudale ja õngitseb „Täna õnnist särke sörmuse. Ja selle sörmuse tõttu saab proli Tammitist kätte oma kaotatud nunnud raha ja väike Eha-Maie võib lõpuks ometi koju vili ihaldatud suure noka loobelia.

Tellige „Jutulehti“

lähed kohe oma garderoobi ning annab enda rõivastajate ja sminkijate kätte. Sellega on ikka kiire, sest kaamera ootab. Suure rutuga saab filmitäht juua ära tassikese apelsinimahla, kohvi või süüa kookikese. Riitumisega valmis, lähed filmitäht fotomehe juurde ja sealt juba näitejuhi käsutusse.

Töö kestab suure hooga kuni kella 1-ni.

Siis — mõnikord leidub minutike eineks — teine kord peab ajama läbi ilma selleta. Alles kell 7 õhtul võib filmitäht süüa lõunat. Kodus pole ka aega ega rahu, sest kell 8.30 kuni keskööni tuubib Joan pähe homse osa teksti. Alles pärast keskööd jõuab filmitäht puruväsinult voodisse, et puhata homse päeva tööks. Eraelu kui niisugust tal pole, ei jätku aega ka mehe jaoks. Tööpäev aga kestab 18 tundi.

PABEROSITUBAKAT
„EKM nr. 1“
praunis pakendis, hindab tunnustavalt iga isetoppija!
50 gr. — 60 s.

Franchot Tone katsus küll poolvähisi enda jaoks leida aega naise tööpäevas, kuid sellest ei tulnud midagi välja ja nüüd on Franchot Tone veendunud, et nende abielu oli suur eksitus.

Teine lahendus: naera kui lähed raskeks

Filmitäht Alice Faye ei ole pessimistlik. Temagi on abielus ja pühitses hiljuti oma abielust aastapäeva. Seni on see abielu olnud õnnelik. Alice Faye ütleb teadvat, kuidas olla õnnelik ka siis, kui mõlemad abikaasad on väga töös kinni ja see töö on peale selle veel individuaalse iseloomuga.

Alice Faye jutustab: „Meil mõlemil on küllalt huumorimeelt, et naerame kui lähed vahel raskeks. Kui mina olen kinni oma filmis, siis meie ei näe teineteist, kui tema on kinni oma filmis, siis meie jälle ei näe teineteist. Siis aga, kui meil juhtub mõlemil aega olema, tundub see üle pika aja nagu suur püha ja meie oleme õnnelikud.“

Näib, et meil kestavad ikka veel mesinädalad ja neil ei olegi lõppu.

Loo tõeline pale

Filmitähed armastavad teha nii palju ilusaid sõnu vaiksest kodusest elust ja lastest. Need on vaid sõnad rahvale, sest tähed ise teavad väga hästi, et neil ei jätku aega isegi oma seaduslikule mehele, kuidas saavad nad veel võtta enda olgalede majapidamise raskusi ja lastekasvatust, sest beebid ei ole nii järeleandlikud kui mehed. Nad nõuavad ema välja ükskõik kus see ka ei ole ja emal pole mingit võimalust tõrkumiseks.

Ja kui nad siis abiellusid, arvati, et see on Hollywoodi õnnelikum ja kestvaim abielu.

Algul läks kõik hästi, sest pärast iga filmi lõppu said abikaasad pikema vabaaja, mille võisid veeta üheskoos. Saatuse aga ei lasknud nii edasi minna.

Hiljem kujunes ikka nii välja, et kui Tone oli saanud vabaaja ja ootas, mil ta naine vabaneb filmist, tuli tal endal jälle tööle minna. Mõnikord — koguni samal päeval, mil ta naine töölt vabanes.

Kinotähed said küll muinasjutulist palka, kuid tundus, et see ei saanud mitte ainult nende töö eest stuudios,

vaid ka koduste kannatuste eest.

Salagarderoobid!

Mõned abielunaised kaebavad kohtu ees, et nende abikaasad on endile büroodes seadnud sisse igasuguseid mugavusi, et olla kodust võimalikult sõltumatu. Neil olevat büroodes isegi salagarderoobid, kus palju ülikondi tagavaraks. Nii võivad mehed minna igalepoole, ilma et neil tarvitseks enne koju minna ja oma naistele oma minekut teatavaks teha.

Väsinud filmitähed on selles suhtes jõudnud veel kaugemale, sest neil on kaasas käsigarderoobid, mis neil võimaldavad riietuda nii, nagu olukord nõuab. Nende käsigarderoobide pärast on nii mõnigi filmitäht abielu läinud lõhki, sest mehed ei saanud oma naiste käikude kohta enam vähematki kontrolli teha.

Tõsi, leidub maailmas palju ka destajaid Joan Crawfordile. Nii kuulus naine, nii kena mees — kui õnnelik võib ta küll olla!

Vaatame korraks Joan Crawfordit tööpäeva läbi. Siis näeme, kui õnnelik ta olla saab ja võib.

Oh, milline päev

Kell 6 hommikul äratab toaneitsi ta. Filmitäht torkab oma jalad tuhlitisse ja lähed võtma vanni. Ta peab ruttama, sest aeg lähed. Samal ajal kui filmitäht riietub, tuletab sekretär talle meelde ülesandeid ja asjatoimetusi, mis eelmisel päeval jäid tegemata, kuid täna tulevad tingimata ära teha.

Kell 7 jõuab Joan stuudiosse ja

Meie oleme küllalt kuulnud ja lugenud naistest, kes lasevad endid oma meestest lahutada, kuna nende meestel on palju tööd ja neil ei jää aega üle oma naise jaoks. Need naised ei hinda oma meeste rasket tööd, kuigi mehed löviosa töoga teenitud raha kulutavad naiste peale. Naised tahaksid, et mees teeniks palju, annaks neile palju raha ja oleks peale selle veel alati nende juures.

Joan on töökas naine

Kuid asi võib olla ka ümberpöörult — mees pole naisega rahul, et sellel on liig palju tööd ja tal ei jää aega üle oma mehe jaoks. Joan Crawford on Hollywoodis kahtlemata üks rohkem töötavatest naistest. Tema mees — kah filminäitleja — Franchot Tone ei taha nüüd enam olla „filmliseks“

ja juba on abikaasad oma hädasid kohtulaua ees kaebamas käinud.

Kell 6 hommikul lähed Joan Crawford filmistuudiosse tööle ja pääseb tööst valla alles pärast keskööd. Tal jääb magamiseks üle vaid kuus tundi. Muidugi ei ole see ju Joani enda süü, et tal on niipalju tööd.

Mossis nägu on keelatud

Kui ärimees või ametnik on suure töökoorma all muutunud närviliseks ja ilmub pahura näoga oma büroosse, siis ei pane seda keegi temale pahaks. Temast saadakse aru, temale tuntakse kaasa, et „vae-neke, ta peab ju niipalju töötama!“ Kuid kui filmitäht ilmub kaamera ette mossis näoga, siis ei kõlba ta kusagile. Ta on väsinud, ta on tüdinud kõigest sellest, kuid peab olemas nii, nagu nõuab seda kõikvõimas kaamera — nutma ja naerma.

Franchot Tone on ka tubli filminäitleja. „Just sellepärast ei olekski meie teed pidanud ristuma,“ ütleb Joan ise kohtu ees. Kuid õnnetuks ei olnud Franchot Tone mitte ainult filminäitleja, vaid ka mees ja inimene. Kui mõlemad põlnud veel abielus, vaid kõvasti armunud, suutsid nad üksteise jaoks aega leida.

Maarahwa elu

Põllumehe jooksvaid töid

Suunistavate tarmite mife kohta koostada kavand. Warsti algab rohumaadele ja põlluheinale väetiste panemiseks paras aeg, mistõttu väetiste kogumuretehtemisele tuleb kiirustada. Norraldage väetiste oste ühiselt naabritega.

Kartuliku häd järgi maadata, külmavõetud ja mädanenud kartulid terwetest eraldada. Warased kartulid idanema panna.

Põllul sügisele künni maoharjad warsti üle libistada, kui maapind on sulanud; see takistab mulla liigset kuivamist.

Roduümbruse kaunistamiseks teha kavadid; alata ilupuude muretemise ja istutamise.

Ranalaas jõuab kätte suurem muretemiseaeg. Kanad panna võimalikult vara hoiduma; warasemad kanapojad arenevad tugevamad ja hakkavad sügisel munele.

Wiljapuude wõrade ja marjapõõsaste harvendamine läbi wiia aprilli algul. Marjapõõsastel wälja lõigata kõik üle 4 a. vanused oksad. Maa sulades kohe afuda puude ja marjapõõsaste istutamisele.

Wiljapuude prittimisest

Etmine mure warakewadel aias on wiljapuude prittimine wiljapuude karbolineumiga. See tuleb läbi wiia veel enne lehepungade puhkemist. Karbolineum hõivab puukoorel talvitunud kahjurid, nende munad ja samblid; samuti mõjub karbolineum elustawalt puukoorele.

Kestmine, 25—30-a. puu wajas 6 ltr. prittimiswedelektu. On pungad puhkenud, tuleb prittimine kohe lõpetada.

Erilist rõhku panna pritti walimisele. Britti õstmisel nõudada tingimata teenidist jelle kontrollimise kohta.

Seakaswatajaile tähelepanemiseks

Geeti Dihaeksport soovitab põllumeestele sign kaalus 100—110 kg elusfigadena eksportapamajadesse mitte saata, kuna nagu kogemised näidanud, need sead jäävad elusfigadena enamuses wastu võtmata ja lähevad selle tõttu tapmisele siseturu jaoks.

Alates käesolevast nädalast elusfiga alla 100 kg üldise wastu ei võeta. Elussead on soovitav müügil saata kaaludes 121—160 kg, peefonsead aga kaalus kuni 100 kg; samuti ei soovitata müüa lahjasid figu.

Treemiaid eeskujuliku sõnnikuhoidmise eest

Põllutööde algatus

Alates käesolevast aastast hakkab põllutöödoda ulatuslikumal kujul edendama paremat sõnniku- ja wirtsahoidu ning filofööda walmistamist. Eriti sõnniku parema hoidmisega ümbetatakse palju kofu hoida wäetuse kulusdes.

Mõigil põllupidajail, kes ehitawad sõnniku-, wirtsja- või filoföödhoidu ja soowiwad saada selleks preemiaid, tuleb ehitada kohalikule konsulendile wastaw aualuud.

Sõnnikuhoidmise ehitamise wiimaseks tähtpäewaks on 15. mai.

Ehituse lõppemisel tuleb sellest teatada põllutöödodajale, mille järele wadatakse ehitus üle ja maffetasse wälja preemia.

Preemiaid maffetasse — katujeta sõnniku- hoidla iga ruumimeetri põhpinna kohta kuni 1 kroon, katujeta hoidlas kuni 2 fr., samuti ka wirtsahoidlas ja filoföödhoidlas kuni 2 fr. ruumimeetri kohta. Preemia ülemmäär on 60 fr., filoföödhoidla kohta 40 fr.

Lähemaid eestirju ehitamise kohta saab põllutöödodajalt. Premeerimisele kuuluwad sõnniku- ja filoföödhoidlad peawad olema walmis tänapäew enne 1. septembrit, hiljem tehnik hoidlad ei kuulu premeerimisele.

KOMPVEK
PILU PART
KAWE

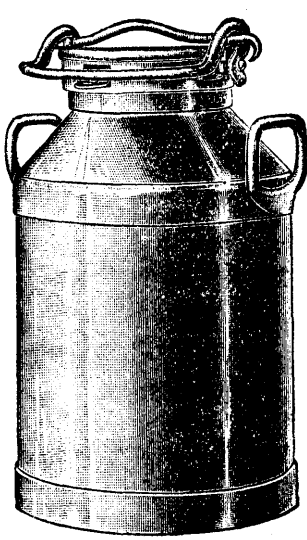
Aeg jõuab kätte

Millal peab kunstväetised wälja külma rohumaadele

Mõige tähtsam meie põllumajanduslik ala — rohumaad — ei saa läbi ilma kaalifosfaat väetisteta. Teiste wiljade juures mõib väetamise wajasus wähest eel kaheldada või waielda, kuid rohumaade juures mitte. Korraliku saagi omamises tuleb risistitu põlde, alalisi niitusid (kultuurheinaid) ja ka karjamaid tingimata wäetada nii, et ühe hektaari kohta tuleks segafosfaati või superfosfaati 2—3 totti ja kaalifosfaati 1—1½ totti. Suurem osa meie talusid ei wäeta oma rohumaad, kuid nende saagid on seepärast ka madalad. Riitliku statistika teffbiuroo uurimistel on meie põldheina teffmine saak kõigest 2900 kg hektaarilt. Riitubelt aga alla 1000 kg. Siinmas on aga talusid, kellel on need saagid wastawalt 5000 kg ja 4500 kg. Neil wiimastel pole

kõrged saagid mitte lihtsa juhuse või hea maapinna tagajärjel. Ei! Saagid on kõrged, ja mitte ühtsi rohumaadelt, waid ka kõigi teiste kultuuride juures, kahel lihtsal põhjusel: korraliku wäetamise ja hea maaharimise tagajärjel.

Kästi ja õigel ajal teha kõiki toiminguid — see on põllumehe suurem aia tarkus. Seepärast tuleme tagasi meie kõne teema juure, ütleme, et kunstväetised peawad saama wälja külmitud tingimata õigel ajal. Kui jääda sellega hiljaks, siis ei jõua wäetised tihti selleks ajaks ära sulada ja maa sisse walguda, kui neid on waja taimelastwale kõige rohkem. Õige kaali-fosfaatwäetiste wäljakülmitise aeg on warsti käes: peale lumefulami ja maa tahenemist. See oleks umbes aprilli algul.

Kõik nõuavad

„UUS MILKA“

sest ta on parim, vastupidavam ja odavam

PIIMAVEOKANN

80%

Saksamaalt sisseveetavatest kannudest moodustavad Milka-kannud

Taimewõi sisaldab vitamiine

Uuendus, mis tootab tekitada murrangulise pöörde taimewõitööstuses ja taimewõi tarwituses. — A.-J. „Ertaktor“ witaliniiseerib kõik oma taimewõifordid. — Taimewõitööstuse rahwamajanduslik olus-tähtsus

Neil päewil tehti teatavaks, et taimewõitehas a.-j. „Ertaktor“ saadab lähemal ajal müügile witaliniiseeritud taimewõifordi „M.D.“. Kuna witaliniiseeritud taimewõis tootab tekitada murrangulist pöörde nii taimewõi tootmises kui ka selle tarwitamises, siis pöörduwime täiendawate seletuste saamiseks a.-j. „Ertaktori“ dir. G. Sulgi poole.

„Üldiselt taimewõide alal oli seni ainult üks wärs jee, et neis puudusid witaliniidid sel määral kui wõis,“ tähendab dir. G. Sulg. Seda küsimust on taimewõitööstuses ka aastaid uuritud. Müüd on jõutud sel alal juba nii kaugele, et üldiselt riiges, näit. Taanis, taimewõi rikastamine witaliniididega on iegi seaduslikult ette kirjutatud. Selleks walmistab Taani tööstus erilisi witaliniipreparaate, mis sisaldawad samuti nagu koorewõi M ja D witaliine. Kuna nende lisandamine taimewõile junduslikult on tehtud, siis peaks jee olema küllaldaselt garantiis, et

asi ei ole enam kahtlemisajajärgus, waid teaduslikult proowitud.

Taimewõide witaliniididega warustamise probleemi Taani andmete järgi käsitas hiljuti meie „Terwises“ ka dr. M. Kaff, mis tõendab selle küsimuse aktuaalsust ka meil.

Taani eeskujule on wabatahtlikult järgnenud Rootsi. Sama tahab nüüd teha ka meie tööstus, kuna meie soow on alati olnud tarwitajale seda anda, mis sel alal üldse võimalik on anda.

Witaliniirikas taimewõifort „M.D.“ ilmub müügile juba lähemal ajal. Selle erisordi kõrwal tahab a.-j. „Ertaktor“ kõige ligemal ajal ka kõik oma teised taimewõifordid witaliniiseerida.

Üldiselt näib, et witaliniidide küsimused, mis seni olid wäga ebamäärasteks mõis-

teteks, on tänapäewal jedawõrd arenenud, et M ja D witaliniidid on mõõdetawad rahwuswaheliste üfustega, samuti kui riidefangas meetritega ja piim liitritega. Peaks olema kindel, et witaliniideliisimuse lahendamise taimewõitööstuses toob pöörde sel tööstusalal kui ka tarwitamises.

Kui tõelda taimewõi tarwitamist üldiselt, siis peab tähendama, et meie sel alal oleme tundumalt järele teistest kultuurmaadest. Soomes näiteks tarwitatakse taimewõid umbes 4 kg elaniku kohta aastas; taimewõi tarwitajaskond on seal peamiselt wäikeste fassitulekuga tööliskond, kuna meie oludes tööliskond taimewõi tarvitamisele on tagasihoidlik.

Taanis 3,5 miljoni elaniku kohta tarwitatakse aastas 75 milj. kg taimewõid.

Inglismaal, kuhu meilt wõid wettakse, tarwitati 1938. a. 8,9 inglise naela (weidi üle 4 kg) taimewõid elaniku kohta aastas. Tekib küsimus, kas on need rahwad waejemad kui meie, selle taimewõitarwitus on näit. Soome omast kolm korda wäiksem? Rahtlemata pole need rahwad waejemad ega ka wähenõudlikud wõi madalamal kultuuriastmel. Mõõduandem on siin aine waltiteet ja muudugi ka hinnawahe.

Ei saa jätta tähendamata ka seda, et taimewõi walmistamine ja koostis on wiimase 10—20 a. jooksul jedawõrd arenenud, et jee mõiste, mis oli

Asume vähkide kasvatamisele

Wähid maffawad head hiinda ja neid on eelmistel aastatel rohkesti wäljawee-tud Rootsi. Nii on ka wähid annud meile wäliswaluutat.

Et meil paljud senised wähirikkad weefogud ahwardamad jääda tühjaks, eriti just katku tagajärjel, wõi ongi mõnes kohas jäänud tühjaks, siis tuleks weefogude ääretel maapidajatel mõelda sellele, kuidas wähtidest tühjaks jäänud weefogusid uuesti elustada noorte wähtide kasvatamisega. Wähid jiginewad kiiresti kui neid ei taba katk. Ja kui suudetakse wõi tahetakse pidurdada nende rööwpiüft maomanife poolt, siis mõt-wad mõne aasta pärast meie weefogud, eriti aga ojad ja jõed, rikastuda endiselt wähtidega.

Wähtide ühest weefogust teije wiimile ajaks on kõige soodsamad just kewadised kuud. Selle juures tuleb filmas pida-da, et weji oleks võimalikult ühesugune. On tähele pandud nii mõnigi kord, et wähid ühest weest teije wiimisel surewad wälja. Ja selleks wõib olla just eelpool-toodud põhjus. Nii on siis soowitaw ja majalik, et wähid soojast ja lubjamaeleit weest ei wiidaks külma ja lubjarikkasse wette. Ka räägitakse, et wähid, kes harjunud seisma weega, ei ela kaua jookswates wetes ja surewad seal wälja. Kuid siiski pole see alati nii.

Wähtide wettelaskmisel peetakse soowitawaks lasta emawähid päew waremalt wette, kui isased. Ühekorraga wette last-misel olewat karta, et isased hakkawad häwitama emaseid.

omal ajal margariinil, ei wasta praegusele tootele enam sugugi. Nii Ameerika taimewõitööstuse kohta toodud andmeist on näha, et kui weel 1919. a. taimewõi koostisest 40—70% moodustasid loomaraswad, siis nüüd need on täielikult asendunud taimewõidega. Ameerikas taimewõitarwitus elaniku kohta aastas tuleb 3,25 naela.

Sageli küsitakse wrel,

milline osatähtsus on taimewõitööstusel ja taimewõi tarwitamisel rahwamajanduse seisukohalt?

Statistilistel andmetel 1925. a. kuni 1. jaanuarini 1939. a. on Eestis tarwitatud umbes 10 milj. kg taimewõid. Kui arwastame, et jee hulk taimewõid wabastas eksportis wastama kwantumi koorewõid, siis saadud hindade keffmiit arwastades kogu selle koorewõi wäärtus wastaks umbes 18,5 milj. kroonile.

Samal ajal 10 miljoni kg taimewõi toodanguwäärtus on ligikaudu 9,2 miljonit krooni. Kui 18,5 miljoniit kroonist arwastada maha 60% taimewõi toodangu hinnaft, mis läheb wälismaale toorainete eest, siis jäätime puhast taimewõi tarwitamisest fästetud koorewõi eksportist umbes 13 milj krooni. See raha oleks rahwamajandusele kaduma läinud, kui taimewõitööstust poleks Eestis olnud.

Need arwud mõiwad paista uskumatu, kuid nad wastawad siiski tõele. Arwastused on tehtud statistiliste andmete järele, ning neid on võimalik igauhel kontrollida. See pilt peaks andma selge tõenduse taimewõitööstuse ja taimewõi tarvitamise rahwamajanduslikust olus-tähtsusest.

Palun vastu võtta sügavaim tänu minu kadunud venna

helliioja EVALD AAV'a

matuste korraldamise, tema viimsele teekonnale soojade saatesõnade, pärgade, lillede ja kõigi kaastunde avalduste, tema lähimate kaastöötajate, sõprade ja kõigi saatjate viimse auvalduste eest.

Eriti tänan Jaani kiriku õpetajat A. Tähevälja, prof. J. Aavikut, Kappi ja Vaksi, lauljate Liitu, E. Karindit, „Eesti Laulumehi“, Tallinna Koolinoorsoo Muusika Osakonna segakoori ja garnisoni orkestrit, kes kaunistasid kadunu põimu saatmist laulude ja muusikaga, samuti Estonia teatrit ruumide lubamise ja pidulikuks ehitmise eest.

Veel kord kõigile südamlük tänu!

Sügavas leinas kurvastatud õde.

„ERIKA“ Vd. Tõnisson & Ko.

seemne ja aiatööriistade kauplus

Tartus, Suurturg 2, telef. 7-79.

Abitauplus Wiljandis, Tallinna tän. 5.

Soovitame hästiidanevaid, sordiehtsaid aiavilja, lillede, söödaüurikate, ristikehina ja timuti

SEEMNEID

Lillesibulaid, tomati-, lille- ja teisi mitmesuguseid taimi.

SUUR VALIK AIATÖÖRIISTU

„ERIKA“ puukoolist igat liiki viljapuid ja marjapõõsaid. Roose, ilupuid ja -põõsaid.

Puufotoliistaduste müüj Tartus, Wärgi 23, Wiljandi t. nurgal. Hinnakirjad tasuta! Hinnakirjad tasuta!

Reedel, 31. märtsil kell 1/8 õht. „Nimed marmortahvlil“ Draama A. Kivikase samanimelise romaani järel 3 vaatuses. Pääsmed kr. 1.80 kuni 20 senti.

Laup., 1. aprillil kell 1/8 õhtul „Karneval Roomas“ Johann Straussi operett 4 vaat. Pääsmed kr. 2.80—40 senti.

Pühap., 2. aprillil kell 1/3 p. l. „Vaikne Don“ I. Dzerzhinsky ooper 3 vaat. Pääsmed kr. 2.— kuni 20 senti. Kell 1/8 õhtul esietenduseks „Nis amäe leib“ Hella Vuolijõe näidend. Niskamäe naiste II osa 3 vaat. Pääsmed kr. 1.80—20 senti. Teatrikassad on avatud: kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6—1/9 ni.

Reedel, 31. märtsil kell 1/8 õht. viimast korda „Mehe küljeluu“ M. Jotuni näidend 3 vaat. Pääsmed 25 ja 50 senti.

Laup., 1. aprillil kell 1/8 õhtul esietendus „Kroonu onu“ J. Kunderi näidend 3 vaat. laulu-, tantsu- ja pillilugudega. Pääsmed 20—125 senti.

Pühap., 2. aprillil kell 1/3 p. l. „Nr. 72“ Fr. Langeri näidend 16 pildis. Pääsmed 20—125 senti.

Pühap., 2. aprillil kell 1/8 õht. „Tagasi patu juure“ Stefan Kiedrinsky armasusekomöödia 3 vaatuses. Pääsmed 20—125 senti.

Kassa avatud iga päev kella 12—4 päeval ja kella 6—1/9 õ.

Tutvuks mehega

maalt ehk linnast. Varandus pole tähtis. Kirjad slt. „50-a.“

Eesti Draamateatri ringreisid

„Kuues majakord“

A. Gehri näidend 3 vaatuses. Valgas — reedel, 31. märtsil Tõrvas — laup., 1. aprillil Kadrinas — pühap., 2. aprillil Etenduste algus Tõrvas kell 1/8 õhtul, mujal kell 8 õhtul.

Noorsooteater

nukuetendus

Samades kohtades, samadel päevadel algusega kell 4 p. l.

„Aastaajad“

Leo Martini lastenäidend 12 p Kadrinas nukuetendust ei ole.

„Mustahamba“

H. Raudsepa näidend 4 vaat. Pärnus — reedel, 31. märtsil Viindras — laup., 1. aprillil Raplas — pühap., 2. aprillil Etenduste algus kell 8 õhtul. Viindras kell 1/8 õhtul

Vanemuise teater

Reedel, 31. märtsil kell 20

Harilikud hinnad

„Aripäev“

Luts-Särevi näidend 5 pildis.

Laup., 1. aprillil kell 20

Harilikud hinnad

„Faust“

G. Gounod ooper 4 vaatuses.

Riia Rahvusooperi bass-

premiere

Ed Mikelsons'iga

Mefisto osas.

Pühap., 2. aprillil kell 15.30

Rahvaetend. hinnad

Tantsetendus

Karnevali suit. Divertiment.

Kell 20 Haril. hinnad

„Eugen Onegin“

P. Tshaikovski ooper 7 pildis.

Estonia kontsertsaal

Pühapäeval, 2. aprillil kell 3 p. l.

Vabakoguduste ühendkooride

Vaimulik kontsert

Juhatab: Joh. Tamwerk.

Kaastegevad:

M. Vennikas (alt)

M. Tari (orel)

Jüri Viinamägi (bariton) ja

V. Paldre (tenor).

Pääsmed: Kr. 2 10 kuni 60 snt., õpilastele 30 snt. saadaval kontserdi eelpäevast alates Estonia kassas.

Soovin osta

„Uudislehe“ aastafäite 1927

—1936; „Jutulehe“ aastafäite 1929—1935; „Romaani“ aastafäite 1934. Matjon

nimetatud mäljaanmetesi nõutud hindu. Saatekulud kannan

mina ehk loidan ise kohale.

Pakkumised adresseerida: Erarajhlm Osm. Taeri. Kiritwere

Laius-Tähkvere.

Akumulaatorid

laadimine, parandamine, uued

elektritööd

Niguliste 7, tel. 460-57.

Korralik noormees, kellel vaba aega, soovib

tutvust

vaba aja veetmiseks. Kirj. slt. „N 16“.

Putuka mürk

KADU

on mõjuvaim vahend kõrbe, luitate, toide jne vastu. Praegumitub ja loomitatud ülitooli entomoloogia tarbejaama poolt.

Keemiatööstus

„AKS“

Tartus, Aleksandri 46.

Reede õöl vastu laupäeva

— E. Matsoni, Niguliste 5;

S. Pärnu, Pärnu mnt. 68;

E. Thubergi, Pärnu 31; E.

Urmi, Sakala 3; R. Vall

neri, Narva 24. Nõmmel —

A. Trossini, Apteegi 4.

Laupäeva õöl vastu pühapäeva

— E. Gnadeberg ja

Leideni, S. Karja 4; A.

Schnickeri, Paldiski 6; Linna

I, Pärnu 10; Linna II,

Telliskivi 40; H. Mikheimi,

Tartu 45. Nõmmel — A.

Trossini, Apteegi 4.

Igapäine öövalve Kopli

apteegis ja Tall. Ühishaigekassa

apteegis (Ühishaigekassa liigetele).

Majaomanikud!

Kui soovite head ja karsket

maalrit, andke

maalritööd

dipl. masinmeistrile RICH.

REINOLE, Nõmme, Lehe 3.

kort. 3.

Kajastatle auvat, termet, toduft

tütarlast

perenaiseks

mähemasje talu. Teatada

endaist ühes lähema enese ja

elulookirjeldusega Halliste pl.14

Rats feftealtist pr. foovitwad

tutvuda

wanemate härradega. Kirjad

ilt. „Pr. Rewad“.

Pime inimene,

waraste läbi kannatada jaanud,

palub heldeid kaastõd.

rahaliselt

toetada.

©. Rajasaar, Wene-Balti aj.

124, frt. 6.

Üksik töökas iseseisev käsitöeline, vanem naisterahvas,

soovib

tutvust

ausa mehega — pensionäri

ehk käsitöölisega maalt või

linnast. Vanus 47—60 a.

Kirjad slt. „Kurb süda“.

Värskeimad uudised

leiate

„UUDISLEHES“

Kas ei tunne süda rõõmu, sest

et saabub kevade? Toob me

hinge uue ilma, ununeb kõik

endine.

Naishing

aastailt kuni 35, kirjuta slt.

„Harry“.

„Uudislehe“

kuulutamise sedel

31. märts 1939 Nr. 51.

Kõikidele „Uudislehe“

lugejatele võimaldaks

takse käesoleva sedeliga

tasuta kuulutada

„UUDISLEHES“

Sedelite arvel avaldatud kuulutused

ilmuvad kuulutuseküljel ja nad ei või kanda

ärilist liimet, vaid olgu isiklikku laadi (kohaotsimine,

tööpakkumine, tutvusesobitamine, korterivahetamine jne.)

Iga sedel, mis esitatakse „Uudislehe“ talitusele kahe

kuu jooksul ilmumispäevast arvates, hinnatakse kuulutuse andmisel lehe üksik-

numbri hinna väärtuseks; seega sedel on kuulutamisel

väärt 6 senti

Sedelitega kuulutamise lähemad tingimused pühapäevase

„Uudislehe“ kuul. sedelil. Koguge kuul. sedeleid „Uudislehest“.

„Uudislehe“

kuulutamise sedel

31. märts 1939 Nr. 51.

Kõikidele „Uudislehe“

lugejatele võimaldaks

takse käesoleva sedeliga

tasuta kuulutada

„UUDISLEHES“

Sedelite arvel avaldatud kuulutused

ilmuvad kuulutuseküljel ja nad ei või kanda

ärilist liimet, vaid olgu isiklikku laadi (kohaotsimine,

tööpakkumine, tutvusesobitamine, korterivahetamine jne.)

Iga sedel, mis esitatakse „Uudislehe“ talitusele kahe

kuu jooksul ilmumispäevast arvates, hinnatakse kuulutuse andmisel lehe üksik-

numbri hinna väärtuseks; seega sedel on kuulutamisel

väärt 6 senti

Sedelitega kuulutamise lähemad tingimused pühapäevase

„Uudislehe“ kuul. sedelil. Koguge kuul. sedeleid „Uudislehest“.

„Uudislehe“

kuulutamise sedel

31. märts 1939 Nr. 51.

Kõikidele „Uudislehe“

lugejatele võimaldaks

takse käesoleva sedeliga

tasuta kuulutada

„UUDISLEHES“

Sedelite arvel avaldatud kuulutused

ilmuvad kuulutuseküljel ja nad ei või kanda

ärilist liimet, vaid olgu isiklikku laadi (kohaotsimine,

tööpakkumine, tutvusesobitamine, korterivahetamine jne.)

Iga sedel, mis esitatakse „Uudislehe“ talitusele kahe

kuu jooksul ilmumispäevast arvates, hinnatakse kuulutuse andmisel lehe üksik-

numbri hinna väärtuseks; seega sedel on kuulutamisel

väärt 6 senti

Sedelitega kuulutamise lähemad tingimused pühapäevase

„Uudislehe“ kuul. sedelil. Koguge kuul. sedeleid „Uudislehest“.

„Uudislehe“

kuulutamise sedel

31. märts 1939 Nr. 51.

Kõikidele „Uudislehe“

lugejatele võimaldaks

takse käesoleva sedeliga

tasuta kuulutada

„UUDISLEHES“

Sedelite arvel avaldatud kuulutused

ilmuvad kuulutuseküljel ja nad ei või kanda

ärilist liimet, vaid olgu isiklikku laadi (kohaotsimine,

tööpakkumine, tutvusesobitamine, korterivahetamine jne.)

Iga sedel, mis esitatakse „Uudislehe“ talitusele kahe

kuu jooksul ilmumispäevast arvates, hinnatakse kuulutuse andmisel lehe üksik-

numbri hinna väärtuseks; seega sedel on kuulutamisel

väärt 6 senti

Sedelitega kuulutamise lähemad tingimused pühapäevase

„Uudislehe“ kuul. sedelil. Koguge kuul. sedeleid „Uudislehest“.

„Uudislehe“

kuulutamise sedel

31. märts 1939 Nr. 51.

Kõikidele „Uudislehe“

lugejatele võimaldaks

takse käesoleva sedeliga

tasuta kuulutada

„UUDISLEHES“

Sedelite arvel avaldatud kuulutused

ilmuvad kuulutuseküljel ja nad ei või kanda

ärilist liimet, vaid olgu isiklikku laadi (kohaotsimine,

tööpakkumine, tutvusesobitamine, korterivahetamine jne.)

Iga sedel, mis esitatakse „Uudislehe“ talitusele kahe

kuu jooksul ilmumispäevast arvates, hinnatakse kuulutuse andmisel lehe üksik-

numbri hinna väärtuseks; seega sedel on kuulutamisel

Loosimine turu „platsiloteriil“

Pühadekraami müügikohtade väljajagamine toimus seekord loositeel

Enne pühademeelseolu päraltajõudmist turule peeti „kõvab lahingud“ turu kaalufoja ees, kus turnülewataja koos oma abilisatega korraldas omapärase „suurloterii“. Nimelt loositati pühadekraamiga kaubitseja-foowijate wahel wälja müügikohtad, mida tänawu tehti esmakordselt kogu Tallinna turu ajaloos.

Tüld müügikohtade pärast

Põlise turutraditsiooni kohajelt, mis ütleb „kes ees, see mees“, toimus müügikohtade jagamine päewal kohtade jaotamine turul nii, et õigus paremale müügikohale oli sellel, kes jõudis esimesena oma laua püstitada. Traditsioon hakkas aga juuri lahthelidid põhjustama ja selle tõttu temast nüüd loobuti.

Esitati linnawalitsusel ettepanek, et müügikohtade jaotamine tulewikus toimuks loosimise teel, mida nüüd esmakordselt tehti.

Nagu vanasti leivasabas...

Pärast turuaja lõppu kogunes kaalufotta 300 kaubitsemishimulist. Ega jellepärast igati is kawatseuudki juft pühadekraama müüma hakata. Tuldi ainult headele sõpradele appi, et need jaoks rohkem looje ja nende hulgaft parem müügikoht walida. Jaotamisele tuli 142 platfi ja igati tahaks ju meelasti endale waruda müügilaua püstitamise võimaluse eiritta nurgapeale, kus läbimüüki on ifka märkja suurem. Kui kogu see loosimise ilmunud tururahwa pere kaalufoja ette „jappa“ korraldati, ulatas rida üle turu ligemale „Estoniani“.

Tüli puhkeb uuesti

„Sabas“ aga tõusis warsti tülifid. „Ara, kurat, poe wahelt!...“ karjub naistestalt mihaftelt.

„Ma olin kõige enne fiin, mis te lõugutatel!“ ei jää hurjutatam wõlgu.

Kuulub hiiudeid: „Küll me pärast diendamel!“ j. t.

Kaalufojas istub aga turuülewataja Moor koos oma abilisatega laua taha ja seab lauale klaaspurgi loospiletitega. Närkeforras esimesena tuleb loospurgi ette Tuurmani-nimeline naine.

„Seine rida, kaheteistkümmes plats!“ teatab turuülewataja.

Särgmifeks loospõtjaks on mees, kes saab 4. reas platfi nr. 2.

Uffe taga „jabas“ algab nüüd trüimine.

„Arge trügige... püffid wajuwad!“ hüüab üks mehi naispere naerulagina jaatel.

„Beaafi, ärge aga wahelt laske!“

Trüimine läheb õige ägedaks. Kui paks turumammi iga hinna eest end tahab uffeft sisse suruda, ei jää kordnikul enam muud teed korra säilitamiseks, kui

haarab mammi sülle ja tõstab ta teiste naerulagina jaatel wälja uffe fõrwale.

Kuna loosimisele on ilmunud tururahwa juur enamus, kasutab muhe turuülewataja juhust iihel ning teisele ka

manitfusjõnu õelda. Sama teeb ka turu fõrgem politesiwõim — konstaabel.

Wiimane ütleb naisele, kes eriti äge sisse trügima: „Olete karistatud — kohta ei saa.“

„Stuidas karistatud? Mul ainult see tulunaks on maksmata!“

„Saite ju suwel kuu aega.“

„Müüguseid karistatud isikuid on kogu turg täis. Ja ega ma jüüdi olnudki. Sumal ise näeb, kes seekord jüüdlane oli.“

„Arge jumala nime ilma aegu juhu wõtte,“ manitseb konstaabel ja lasseb lõpuks plüüsjakis ning pruuni rätikuga naise loospurgi ette.

Kook pole mitte küpsis

Turuwõimud näiwad tundwat iildje igat jabasfetsjat õige hästi. Udele Martini saab hea koha 6. reas, otse juure tee ääre.

„Millega kauplema hakkate?“ pärib turufõrgas.

„Küpsistega.“

„Aga waadake mul ette, — kookidega kaubelda ei tohi.“

Ka Wilhelmine Lehtman saab hea koha: 1. rida 13. plats.

Suur loosimine on hooa. ülal — kohafoowi ja wõtab turuülewataja Moori purgilt loosi, all — ootajate faba

„Waat kus alles koha õngit-jes!“ naerab turuülewataja sõbralikult.

„Särra kordnik! — See piik pois ei oler eas ja see wana-mehe ka ei ole. Arge neid sisse laske!“ hüitakse wäljast.

Nälle tuleb asuda ootajate hulgas energilisemalt korda looma.

Lõpp hea — kõik hea

Täie rõõmsaimeline apelsinimüüja saab 2. reas platfi nr. 11. Kuna ka nähtawasti pole juft eriti hoolas iihel kohal

kaupleja, noomib turuülewataja: „Waadake ette, olete mul alati jooksnud!“

„Nüüd saan koha kätte, ega siis enam jookse,“ naerab noomitu lõbusalt wastu.

Kulub üle tunni, kuni 142 loosi on wälja jagatud ja müügikohtade omanikfude nimed kirja pandud.

Piletid on otias, wäljas aga ootab weel hulk inimesi.

„Minge nüüd rahulikult koju. Küll saate lõpuks platfid kõik. Ega pühadeks ole keegi ilma platfita jäänud,“ trööstib konstaabel.

Arwestatakse ju, et kõik, kes piletid jaanud, nagu nii kauplema ei tule...

Kokku 23 000 000 juuti

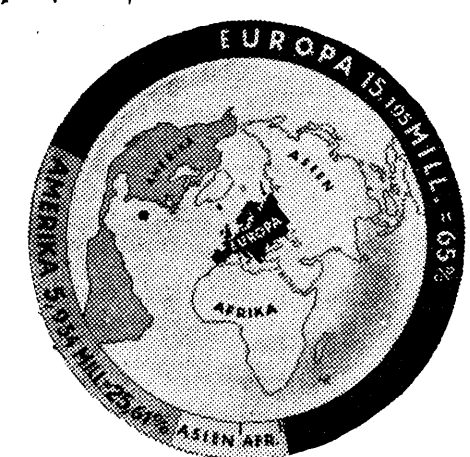
Rahwas, kes ei lasse end lugeda. New Yorgis on rohkem juute kui Sakfamaal, Inglismaal ja Prantfusmaal kokku

Üks juutide seadus keelab juutidele endid lugeda lasta ja nad oskafid sellest ka seni hoiduda. Neid ei jaanud määrata kindlaks arwulifelt, kapitalidelt ega ka poliitilife jõuna.

Weel maailmasõja ajal opereeris juutidejuht Weizmann 10 miljoni juutide arwuga maailmas. Kuid wahpeal on kõigi juutide wastufeismife peale waatamata teadusliffude uurimuste faidu juutidefufimus niimõrd lahendatud, et wahemalt wõidi kindlaks määrata uiffiffude juutide arw, milline arw 1937. aastal 17 miljonini tõusis. Kuna kufagil maailmas ei korraldata rasfiffiliste juutide loendamist, peab hädakorral arwestama ainult uiffiffide juute ja pealiskaudifeid arwufid.

Nende andmete järele on juute kogu maailmas 23,17 miljonit, see on ümmarguselt 1,1 protfenti kogu inimkonnast.

Kuid nende andmete juures peatakse wõimalikult, et tõeline juutide arw fiiski mõned miljonid suurem on. Seft juft sellistel juudidrohketel maadel, nagu feda on Ühendriigid, Poola ja Rõufogude Diit — lähewad andmed juuresti lahku. Ühendriikide jaoks on andmeid 5,2 mil-

Juutide jagunemine maailmajagude järgi

joni juudi kohta, kuigi feda arwu rasfifegamise jne. tõttu 6 miljoni peale tõsta wõib. Ka Poolas, kus statiffiliste andmete järele 4,5 miljonit juuti elab,

kaldutakse ifegi walitfuferingfonde arwamifele, et feda arwu 5 kuni 6 miljonini juurendada wõib.

Rõufogude Wenemaal, kuhu statiffipaigutanud 4,15 juutide iildarwuft, on jcalfete rasfidefegunemife ja feal walit-

fewa jettuaalfe wabadufe tõttu tõelift arwu raske kindlaks määrata.

Nendele kolmele eriti juudidrohkele riigile järgneb Rumeenia, kus enam kui 2 miljonit juuti elab. Peale juutide wäljarandamiste Sakfamaalt, peafs juutide arw Prantfusmaal ifegi suurem olema, kui eelpool mainitud riikides. Kuid Sakfamaal, Prantfusmaal, Inglismaal ja Palestiinas kofku on napilt niipalju juute, kui New Yorgis üffinda. (2,8 miljonit). Nii wäärtusliffud kui statiffilised andmed ka on,

peab filmas pidama, et rasfus ei feifa mitte juutide arwus.

23 miljonit juudidafupoega ei tee maailmale mingit probleemi — 23 miljonit kaubitfejat, pankurit, adwokaati, arsti, politiffameest ja kultuurkommuniffi küll aga. Rahmusfotiffatiffiffu wõimur maksimahatuf Sakfamaal felfgus, et Sakfamaa juutidel oli fefufniffelt 4 korda rohkem warandufi kui faksfakstel, ja et neile Ungaris ja Rumeenias 80 protfenti warandufest fufufus. See tõendab, et otjufdam ei ole ifksnes arw. Suur juutiderandamine algas Afiaft ja Afrikafst Euroopasse ja fealt hiljem Ameerikasse. Kus lõpeb see rändamine?

Toimetus

Aadress: Tallinn, Rataskaewu 9; postkast 188.

Telefonid: üldine ja toimetuse sekretär 469-71, päewa-uudised ja karikatürist 427-18, kaugekõned, sport ja kohalikud teated 460-49, üldjuht kab. 427-18 ja krt. 476-58, fotoreporter krt. 463-08. Telefoni-uudiste vastuwõtmine eelseiswasse numbrisse lõpeb ilmumispäewal kell 11, laupäewal kell 17.

Kõnetunnid: argipäewiti k. 10—14 ja lehe ilmumise eelpäewadel k. 18—20.

Esindaja Tartus: Kauba tän. 13—31, tel. 17-16.

Alalised kirjasaatjad kõikides kodumaa linnades ja suuremates maakeskustes.

Käsikirjad palutakse kirjutada paberi ühele poolele selgelt loetawalt, soovitav masinkirjas. Tarvitamata käsikirju alal ei hoita.

Uudisleht

ilmub 4 korda nädalas:

pühapäewa hommikul ja esmaspäewa, kesknädala ja reede keskpäewal.

Vastutav toimetaja: Aleksander Peterson, tel. 409-71, kõnetunnid k. 14—16.

Väljaandja: Kirjastus-osaühing „Sõnajõud“, voliniku telefon kabinetis 427-18 ja korteris 476-58, kõnetunnid k. 10—14.

Talitus

Aadress: Tallinn, Rataskaewu 9; postkast 188.

Avatud: argipäewiti k. 8—16.

Posti jooksev arve: nr. 820.

Telefonid: 455-33 ja 469-93. Pärast tööaega 426-98.

Tellimise hind: 1 kuu 90 s., 2 k. kr. 1.80, 3 k. kr. 2.50,

4 k. kr. 3.25, 5 k. kr. 4.—, 6 k. kr. 4.75, 7 k. kr. 5.50,

8 k. 6.25, 9 k. kr. 7.—, 10 k. kr. 7.75, 11 k. kr. 8.50,

12 k. kr. 9.25. Välismaale tellimishind kahekordne.

Aadressi muutmine 25 s. „Uudislehe“ 3 ja rohkem

kuudeks tellijad wõiwad saada „Jutulehe“ 25 s.

kuus ja põllum. kuukirja „Uus Talu“ 5 s. kuus.

Kuulutuste hinnad: esiküljel 12 s., tekstis 12 s., tekstis

tekstikirjaga 15 s. ja kuulutusküljel 5 s. mm veerul. Töö- ja korterikuulutused poole hinnaga.

Kuulutuste koha valikut ei kindlustata.